

העצמאות

*Εργασία
Μαθητών*

*135
15 - 67.5
10*

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1950
ΜΑΤΟΣ
ΝΙΣΑΝ-ΓΙΑΡ-ΣΙΒΑΝ 5710
ΕΤΟΣ Β' - ΑΡΙΘ. 13 - 14

ΚΕΟΥΛΑ (ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ)

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΚΕΡΕΝ ΚΑΓΙΕΜΕΤ ΛΕΪΣΡΑΕΛ
(ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΡΡΙΚΟΣ Κ. ΦΟΡΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΥ 3 - ΤΗΛ. 28556

ΕΤΟΣ Β' - ΑΡΙΘ. 13 - 14, ΑΘΗΝΑΙ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ 1950
ΝΙΣΑΝ - ΓΙΑΡ - ΣΙΒΑΝ 5710

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
Chaim Weizmann : 'Η τελευταία φάση	3
Leon Blum : 'Ο Βάϊτμαν	8
Historicus : 'Αποστολή στις γερμανικές γραμμές	10
Israel Rokach : Τὰ 40 χρόνια τοῦ Τέλ - 'Αβιβ	13
* * * : Τέλ - 'Αβιβ, λόφος τῆς ἀνοίξεως	18
Critic : Τέλ - 'Αβιβ, πόλις τῶν θεάτρων	20
* * * : Καταστήματα τοῦ Τέλ - 'Αβιβ	24
Paul Arnsberg : Οἱ Τελεβιβιανοὶ διαβάζουν ἄπληστα	27
* * * : Ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοῦ Τέλ - 'Αβιβ	30
* * * : Τὸ Τέλ - 'Αβιβ τῆ νύχτα	32
Γ. Φ. : Ἰεντιάτ 'Αάρετς	37
* * * : Ἰσραηλιανὴ Ζωὴ	41
* * * : Εἰδήσεις τοῦ Κέρεν Καγιέμετ	45
* * * : Ἑβραϊκὸ Πνεῦμα	46

Στὸ ἐξώφυλλο: Τὸ Τέλ - 'Αβιβ γιορτάζει τὰ 40 χρόνια ἀπ' τὴν ἰδρυσί του

Συνδρομαί: Ἐτησίᾳ Δοχ. 60.000 Ἑξαμηνιαία Δοχ. 30.000

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΑΣΗ

Στὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Προέδρου ΒΑΪΤΣΜΑΝ

Στις 5 Ἰούλιου ἦταν ἡ δεύτερη ἐπέτειος τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ. Νομίζομε διὸν θὰ μπορούσαμε νὰ δημοσιεύσουμε καταλληλότερες σελίδες μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία, ἀπ' αὐτὲς τοῦ προέδρου Βάϊτμαν, ποὺ ἀναφέρονται ἀκριβῶς στὰ γεγονότα ποὺ προετοίμασαν τὴν ἀνακήρυξη τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ.

II

Στις 25 Μαρτίου, δήλωσα στὸν τύπο:

«Τὸ σχέδιο τῆς Συνελεύσεως ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα ἀκροῶν καὶ μελετημένων ἀποφάσεων, κατὰ τὶς ὁποῖες οἱ διεκδικήσεις τῶν διαφόρων μερῶν ἐκρίθησαν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς διεθνούς δικαιοσύνης. Πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ συμβιβασθοῦν οἱ ἐθνικὲς διεκδικήσεις τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Ἑβραίων, ζήτησαν ἀπ' τοὺς Ἑβραίους ν' ἀρκεσθοῦν σ' ἓνα ὄγδοο ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια ποὺ εἶχε ἡ Παλαιστίνη ὅταν ἄρχισε ἡ Ἐντολή. Μᾶς ζήτησαν νὰ συνεργασθοῦμε σ' ἓνα σχέδιο γιὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, ποὺ ἔθετε τοὺς διεθνεῖς δεσμούς τῆς πόλεως αὐτῆς πρὸ ψηλὰ ἀπ' τὸν καθαρὰ ἑβραϊκὸ χαρακτήρα της.

Δεχθήκαμε αὐτοὺς τοὺς περιορισμοὺς μόνο ἐπειδὴ εἶχαν ἀποφασισθῆ ἀπ' τὴν ἀνώτερη διεθνή ἀρχή, καὶ γιὰ νὰ ἐπιτρέψουμε στὸ λαὸ μας, νὰ ἔρθῃ καὶ ν' ἀπολαύσῃ, στὴ μικρὴ περιοχὴ ποὺ μᾶς ἔδιναν, τὸ ἀπαραίτητο ἀγαθὸ τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας — προνόμιο ποὺ ἔχει παραχωρηθῆ στοὺς Ἀράβες σ' ἐκτεταμένους περιοχές.

Και τώρα, να πού βρίσκονται άνθρωποι για να προτείνουν την εγκατάλειψη της απόφασης του χωρισμού, επειδή δεν εγκρίνεται απ' όλα τα μέρη. Ἐντολοδόχος Δύναμις ακριβῶς επειδή ἐπέμεινε συνεχῶς στο γεγονός ότι δεν υπάρχουν προοπτικές συμφωνίας, παρέπεμψε τὸ ζήτημα στὰ Ἠνωμένα Ἐθνη. Ὅποιαδήποτε λύση κι' ἂν εφαρμοσθῆ, θὰ πρέπει νὰ ἐπιβληθῆ μὲ τὴ βία. Θὰ ἔπρεπε νὰ καταβληθῆ μιὰ μεγάλη προσπάθεια ὑπὲρ μιᾶς λύσεως πὸν συστήθηκε δυὸ φορές, ἀπὸ διαφορετικὲς ἐπιτροπές, τὴ Βασιλικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ τὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ ΟΗΕ γιὰ τὴν Παλαιστίνη, καὶ ἐνισχύθηκε ἀπὸ τὸ κύρος τῆς Συνελεύσεως. Ἀφιέρωσα πολλὰ χρόνια σ' αὐτὸ τὸ δύσκολο πρόβλημα καὶ ξέρω ὅτι δεν ὑπάρχει σήμερα ἄλλη πρακτικώτερη λύση πὸν νὰ ἔχη περισσότερες πιθανότητες νὰ δημιουργήσῃ τελικῶς κάποια σταθερότητα — οὔτε τὸ ἐνιαῖο ἀραβικὸ κράτος, πὸν ἔχει ἀπορροφηθῆ ἀπ' τὴν παγκόσμια συνείδηση, οὔτε ἡ δῆθεν ὁμοσπονδιακὴ λύση, πὸν θὰ ἦταν οὐσιαστικὰ ἓνα καμοιφλαριστένο ἀραβικὸ κράτος, οὔτε ἡ ἀδύνατη ἀπόπειρα νὰ ἐπιβληθῆ μιὰ κηδεμονεὶα καὶ νὰ σταματήσῃ ἔτσι ἡ πρόοδος τῆς ἑβραϊκῆς Παλαιστίνης, πὸν βαδίζει πὰ πρὸς μιὰ ἀνεξαρτησία ἀπόλυτα δικαιολογημένη.

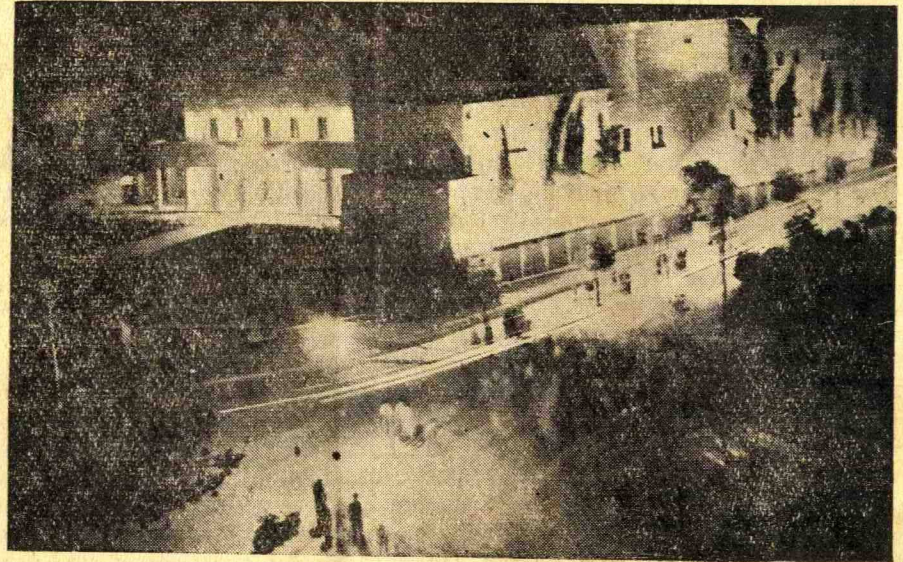
Ἐὰν δὲν ἔμπαιναν στὴν Παλαιστίνη ξένες ἀραβικὲς δυνάμεις, δὲν θὰ εἶχε προκύψει κανένα πρόβλημα πὸν νὰ μὴ τὸ κανονίσῃ ἡ τοπικὴ πολιτοφυλακὴ, ἡ προβλεπομένη ἀπὸ τὴν ἀπόφαση τῆς Συνελεύσεως. Δὲν θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ καταλάβω πῶς ἡ Ἐντολοδόχος Δύναμις μπόρεσε ν' ἀφίση τις ξένες ἀραβικὲς στρατιές νὰ μποῦν ἐλεύθερα στὴν Παλαιστίνη, ἀπ' τοὺς δρόμους καὶ ἀπ' τις γέφυρες, νὰ ἐτοιμαστοῦν μὲ τὴν ἡσυχία τους, ἀτιμωρητί, γιὰ τὸν πόλεμο ἐναντίον τῶν Ἑβραίων καὶ τῆς ἀποφάσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ἀνεγνώρισα κι' ἐκτίμησα πάντοτε ἰδιαίτερος τὴν πολιτικὴν πράξη μὲ τὴν ὁποία ἡ Μεγάλῃ Βρεταννία ἀνεγνώρισε πρώτη τὸ δικαίωμα μας νὰ σχηματίσουμε ἓνα ἔθνος. Ἀλλὰ ἀφίνοντας ὅλους καὶ ὅλα στὴν Παλαιστίνη στὸ ἔλεος τῶν ξένων εἰσβολέων, ἡ Ἐντολοδόχος Δύναμις ἐνήργησε ἐναντίον τῆς καλλίτερης παράδοσής της καὶ ἀφίνει στὴ χώρα μιὰ τραγικὴ κληρονομιά.

Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Παλαιστίνης θὰ ἔχουν τὴ βοήθεια ὅλων τῶν Ἑβραίων τοῦ κόσμου σ' ὅτι δῆποτε θὰ θεωρήσουν ἀνάγκη νὰ κάνουν γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐπιβίωσή τους καὶ τὴν ἐθνικὴ τους ἐλευθερία ὅταν λήξῃ ἡ Ἐντολή. Προσκαλῶ ἀπὸ τώρα τὸν ἑβραϊκὸ λαὸ νὰ διπλασιάσῃ τις προσπάθειές του γιὰ τὴν ἄμυνα καὶ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἑβραϊκοῦ Κράτους».

Σ' ἓνα προσωπικὸ γράμμα πὸν ἔστειλα στὶς 9 Ἀπριλίου στὸν Πρόεδρο τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, τοῦ ἐξέθεσα λεπτομερῶς τις ἀπόψεις αὐτές. Λόγω τῶν διαδόσεων ὅτι ἡ Ἐντολοδόχος Δύναμις θάφινε τὴν Παλαιστίνη σὲ πλήρες χάος, προσέθεσα τὰ ἑξῆς :

«Οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Ἀραβες εἶναι καὶ οἱ δυὸ ὄριμοι γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία καὶ ἤδη δείχνουν ὑπακοή στοὺς θεσμούς τους, ἐνῶ ἡ κεντρικὴ βρεταννικὴ διοίκηση ἔχει οὐσιαστικὰ διαλυθῆ. Σὲ ἐκτεταμένες περιοχές, Ἑβραῖοι καὶ Ἀραβες διευθύνουν οὐσιαστικὰ τὴ ζωὴ τους καὶ τὰ συμφέροντά τους. Ὁ χρόνος δὲν γυρίζει πίσω, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν κατάσταση πὸν ὑπῆρχε πρὶν ἀπὸ τις 29 Νοεμβρίου. Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχή σας στὶς ψυχολογικὲς συνέπειες, πὸν θὰ εἶχε τὸ γεγονός, ὅτι τὸ Μάϊο ἀναιρεῖται ἡ ὑπόσχεση τῆς ἀνεξαρτησίας πὸν δόθηκε

Ἀπὸ τὴ μέρα τῆς ἀνεξαρτησίας στὸ Ἰσραήλ

Τὸ Μέγαρο τῶν Σιωνιστικῶν Ἰδρυμάτων τὴν παραμονὴ τῆς 5 Γιάρ.

Ὁ κ. Σπρίντζακ, πρόεδρος τῆς Κνέσσετ, ἀνάβει τὴν πρώτη φλόγα στὸ ὄρος Χέρτσλ.

τὸ Νοέμβριο. Γιὰ τὸ λαὸ μας, κύριε πρόεδρε, ἡ ἐκλογή εἶναι μεταξὺ τῆς πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐξοντώσεως. Ἡ ἱστορία καὶ ἡ πρόνοια ἔθεσαν στὰ χέρια σας τὴ λύση, καὶ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἡ ἀπόφασί σας θὰ εἶναι καὶ πάλι σύμφωνη μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἠθικοῦ νόμου».

Στὴ ραγδαία διαδοχὴ τῶν πρόσφατων γεγονότων, πολλοὶ μπορεῖ νὰ ἔχασαν πόσο σκοτεινὴ ἦταν ἡ κατάστασις γιὰ μᾶς, πρὶν λίγους μῆνες, καὶ πόσο ἐπικρατοῦσε ἡ λαοφάνης ἰδέα ὅτι οἱ σιωνιστὲς εἶχαν «ξωφλήσει». Λίγο ὕστερα ἀπ' τὴ μεταβολὴ τῆς στάσεώς τους στὰ Ἠνωμένα Ἔθνη, ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, πού ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὸν γερουσιαστὴ Ὄστιν, τὸν καθηγητὴ Τζέσσαπ καὶ τὸν κ. Ρόξς ἤρθε νὰ μὲ δῇ στὸ ξενοδοχεῖο καὶ προσπάθησε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑποστήριξή μου στὴν πρότασις γιὰ κηδεμονεῖα. Νομίζω ὅτι τοὺς ἐξέπληξα καὶ ταυτοχρόνως τοὺς ἀπογοήτευσα μὲ τὴ σαφῆ δήλωσή μου, ὅτι δὲν ἀπέδιδα καμμιά ἀξία στὸ θρύλο τῆς ἀραβικῆς στρατιωτικῆς ἰσχύος, καὶ ὅτι θεωροῦσα τὴν πρόθεσι τῶν Ἑβραίων τῆς Παλαιστίνης ν' ἀνακηρύξουν τὴν ἀνεξαρτησία τῆς μέρας τῆς λήξεώς τῆς ἐντολῆς, ὡς ἀπόλυτα δικαιολογημένη καὶ ρεαλιστικὴ. Ὁ κ. Παροντί, ἀντιπρόσωπος τῆς Γαλλίας, ἤρθε νὰ γευματίσῃ μαζί μου καὶ πρόβαλε τὰ ἴδια ἐπιχειρήματα τῶν Ἀμερικανῶν. Τοῦ ἔδοσα τὴν ἴδια ἀπάντησι. Προσέθεσα ὅτι, μὲ λίγη τύχη, οἱ Ἑβραῖοι τῆς Παλαιστίνης θὰ προσφέρουν μιὰν ὑπηρεσία στὸν κόσμον ἀποδεικνύοντας πόσο ψεύτικος εἶναι ὁ θρύλος πού δημιουργήθηκε γύρω ἀπὸ τοὺς ἄραβες ἐπιδρομείς. Ὁ κ. Παροντί φάνηκε εὐγενής, ἀλλὰ ὄχι πεπεισμένος. Λίγους μῆνες ἀργότερα, ὅταν τὸ ζήτημα λύθηκε μόνο του, δήλωσε στὸν ἑβραῖο ἀντιπρόσωπο στὸ Λαίηκ Σαξέξ: «Αὐτὰ πού θεωροῦσα προπαγάνδα ἀπὸ τὸν Δρα Βάιτμαν, μοῦ φαίνεται τώρα ὅτι εἶναι ἡ ἀλήθεια».

Τις ἐντονότερες διαμαρτυρίες μου τίς κράτησα γιὰ τὸν κ. Κρίτς—Τζόνς τὸν ἀγγλο ὑπουργὸ τῶν Ἀποικιῶν, πού ἤρθε νὰ μὲ δεῖ ὅταν ἤμουνα ἀρρωστος στὸ κρεβάτι. Ἡ Μεγάλῃ Βρεταννία βρισκόταν τότε σὲ μιὰ ἀνόμαλη κατάστασις: ἐνῶ ἔφερονε κατὰ μέγα μέρος τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἀποτυχία τοῦ σχεδίου χωρισμοῦ, δὲν ἔδειχνε κανένα ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν πρότασις κηδεμονεῖας. Ἡ ἀγγλικὴ ἀποψη φαινόταν ἡ ἐξῆς: νὰ ἐγκαταλειφθοῦν οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Ἀραβες σὲ μιὰ ἀναπόφευκτη περίοδο ἀφαιμάξεως. Οἱ Ἀγγλοὶ προβλέπανε ὅτι οἱ Ἀραβες θὰ κάνανε σημαντικὲς ἐπιδρομὲς στὸ ἑβραϊκὸ ἔδαφος καὶ ὅτι μὲ τὴν κατάστασις πού θὰ ἐδημιουργεῖτο ἔτσι, θὰ φθάναμε σὲ μιὰ νέα λύσι, εὐνοϊκὴ πολιτικῶς καὶ ἑδαφικῶς, γιὰ τοὺς Ἀραβες. Καταπληκτικὸ φαινόμενο, αὐτὲς οἱ σχέσεις τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας μὲ τὴν Παλαιστίνην! Αὐτοί, οἱ Ἀγγλοὶ, πού ἔμειναν στὰ μέρη αὐτὰ κατὰ τὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια, σχημάτισαν μιὰ τόσο σφαλμένη ἀντίληψη γιὰ τὴν κατάστασις! Γιατὶ ἢ ἦσαν πραγματικῶς πεπεισμένοι ὅτι οἱ Ἀραβες θὰ μᾶς σάρωναν, ἢ — καὶ αὐτὸ προδίδει μιὰ ἀκόμα βαθύτερη παρερμηνεῖα τῆς πραγματικότητος — νόμιζαν ὅτι θὰ ἐγκαταλείπαμε ἄνθρωποι τὰ δικαιώματά μας, χωρὶς καν νὰ τὰ ὑπερασπίσουμε. Ὁ κ. Κρίτς—Τζόνς ἐβεβαίωσε ὅτι ἡ εἰσβολὴ 7500 Ἀράβων στὸ παλαιστινιακὸ ἔδαφος εἶχε αἰφνιδιάσῃ τὴν ἐντολοδόχο Δύναμη, ἀλλὰ τώρα πάντως ὑπῆρχαν καὶ οἱ Ἑβραῖοι ἔπρεπε νὰ λογαριασθοῦν μ' αὐτούς. Τοῦ ἀπάντησα ὅτι δὲν εἶχαμε καμμιά πρόθεσι νὰ ἐκκενώσουμε ἔστω καὶ μιὰ σπιθαμὴ τοῦ ἑδάφους πού μᾶς εἶχανε δώσει. Εἶπα ὅτι μὲ βαθύτατη λύπη ἔβλεπα τὴν Ἐντολὴ νὰ τελειώσῃ σὲ περιστάσεις ἀνάξιες ἐκείνων μὲ τις ὁποῖες εἶχε ἀρχίσει, ἀλλὰ ὅτι δὲν φταίγαμε ἐμεῖς. Οἱ Ἀγγλοὶ εἶχαν δηλώσει ὅτι «ὅσον καιρὸ θὰ εἶναι αὐτοὶ στὴν Παλαιστίνην, θὰ ἐλέγχανε μόνοι τους τὴ χώρα». Εἶναι εὐνόητο μιὰ μεγάλῃ δύναμη νὰ φυλάει τυλότυπα τὸ γόητρο

της, ἀλλὰ ἡ Ἀγγλία δὲν φύλαξε ἀρκετὰ τὸ δικὸ της, ἀφοῦ ἐπέτρεψε στοὺς Ἀραβες νὰ εἰσβάλουν στὴν Παλαιστίνην. Μήπως αὐτὸ ὑψώνει τὸ ἀγγλικὸ γόητρο; Καὶ πῶς συμβιβάζεται μὲ τὸ καλὸ ὄνομα τῆς Ἀγγλίας, τὸ γεγονός ὅτι ἀφίνει τὴ χώρα σὲ μιὰ κατάστασις ὀργανωμένου χάους; Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ σημεῖα, οἱ ἀπαντήσεις τοῦ κ. Κρίτς—Τζόνς ὑπῆρξαν ἐξαιρετικὰ ἀόριστες.

Κατὰ τὰ μέσα Ἀπριλίου, ἡ Συνέλευσις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν συνήλθε πάλι. Ἀλλὰ αὐτὴ τὴ φορὰ, εἶχαμε νὰ παρουσιάσουμε κάτι περισσότερο ἀπὸ διαμαρτυρίες, γιὰτὶ ἡ πραγματικὴ ἀρχίζε νὰ ἐπιπλέει. Ἡ δῆθεν ἀπελευθερωτικὴ στρατιὰ τοῦ Φαουτζὴ Καουκζὴ εἶχε σαρωθεῖ στὸ Μισμάρ Ἀέμεκ. Σὲ πολλὰ σημεῖα τῆς χώρας, οἱ ἑβραϊκὲς δυνάμεις εἶχαν ἐξαπολύσει ἀντεπίθεσι. Μὲ μιὰ ὑπέροχη ἐπίδειξις πειθαρχίας καὶ πρωτοβουλίας, τὸ Γισούβ εἶχε ἀρχίσει νὰ πλάσῃ τὸ Κράτος πάνω στὰ εἰρήπια τοῦ καθεστώτος τῆς Ἐντολῆς. Στις περιοχὰς πού οἱ Ἀγγλοὶ ἐγκαταλείπανε, σχηματίζοντοσαν προοδευτικῶς τμήματα κεντρικῆς κυβερνήσεως. Ἐνῶ νὰ Ἠνωμένα Ἔθνη συζητοῦσαν τὴν κηδεμονεῖα, τὸ Ἑβραϊκὸ Κράτος γεννιότανε.

(Συνεχίζεται)

ΛΕΩΝ ΜΠΛΟΥΜ:

«Ο Βάϊτμαν μ' έκανε σιωνιστή»

Με τὸ θάνατο τοῦ Λεὼν Μπλούμ, χάθηκε ἓνας μεγάλος Ἑβραῖος κι' ἓνας εἰλικρινῆς σιωνιστής. Σπάνια ἡ λέξη «μεγάλος» ταίριασε περισσότερο σ' ἓναν ἄνθρωπο. Με τὴν εὐκαιρία μιᾶς τελετῆς ποὺ ἔγινε στὸ Παρίσι γιὰ τὰ 75 χρόνια τοῦ Προέδρου Βάϊτμαν, καὶ στὴν ὁποία ἡ κατάσταση τῆς υγείας του δὲν τοῦ επέτρεψε νὰ παρασθῆ, ὁ Μπλούμ ἔγραψε ἓνα μῆνυμα. Καὶ λίγες μέρες ἀργότερα πέθανε. Δημοσιεύοντας τὸ μῆνυμα αὐτό, θέλομε νὰ τιμήσουμε τὴ μνήμη του.

Βρίσκομαι στὴ φυσικὴ ἀδυναμία νὰ παραστῶ σὲ μιὰ πολυάριθμη συγκέντρωση καὶ νὰ μιλήσω. Ἐὰν ἦταν μόνο ἡ κούραση ποὺ μ' ἐμπόδιζε, πιστέψτε με ὅτι θὰ τὴν ὑπερνικοῦσα μ' ὅλη τὴν καρδιά μου, γιὰ νὰ βρεθῶ μ' ἐκείνους ποὺ θάρθουν αὐριο νὰ τιμήσουν ἓναν ἄνθρωπο, γιὰ τὸν ὁποῖο, σὲ μιὰ μακρὰ ζωὴ, αἰσθάνθηκα τὴ μεγαλύτερη ἀγάπη, τὴ μεγαλύτερη εὐγνωμοσύνη καὶ τὸ μεγαλύτερο θαυμασμό.

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραὴλ εἶναι ἓνα θαῦμα τῆς ἱστορίας, καὶ αὐτὸ τὸ θαῦμα εἶναι, κατὰ μέγα μέρος, ἔργο τοῦ καθηγητῆ Βάϊτμαν. Στὴν πρώτη φάση, στὴν φάση τῆς δημιουργίας, ἀπὸ τὴν ὁποία ὅλα τὰ ἄλλα προήλθαν καὶ χωρὶς τὴν ὁποία τίποτα δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἔχη γίνεῖ — ἐννοῶ τὴ δῆλωση Μπάλφουρ— ἡ ἐπίδρασή του ὑπῆρξε ἀποφασιστικὴ. Αὐτὴ ἡ καταπληκτικὴ πρωτοβουλία δὲν θὰ εἶχε ἀναληφθῆ ποτέ, χωρὶς τὴν προσωπικὴ γοητεία ποὺ ἀσχοῦσε πάνω στοὺς Ἄγγλους καὶ Ἀμερικανούς πολιτικούς, με τὸν μεγάλο χαρακτῆρα του, τὴν ἐπιστήμη του, τὴν ἀνιδιοτέλειά του καὶ τὴ σημασία τῆς συμβολῆς του στὴ νίκη τῶν συμμάχων. Κατὰ τὴν περίοδο ποὺ χωρίζεῖ τὴ δῆλωση Μπάλφουρ ἀπὸ τὴν ὀριστικὴ ἐγκαθίδρυση τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κατὰ τὴν ὁποία ἡ ὑπαρξὴ τῆς ἐθνικῆς ἑβραϊκῆς ἐστίας συσχετιζόταν με τὴν ἀσκηση τῆς βρετανικῆς ἐντολῆς, κατὰ τὰ τριάντα χρόνια αὐτά, γεμάτα δυσκολίες, ποὺ μερικὲς ἦσαν ἀναπόφευκτες καὶ ἄλλες δὲν ἔπρεπε

νὰ εἶχαν ἐπιβληθῆ στὸν ἑβραϊκὸ λαό, εἶναι πάλι ὁ καθηγητῆς Βάϊτμαν, ποὺ σήκωσε τὶς βαρύτερες εὐθύνες, τὶς πιὸ σκληρές. Τὸν εἶδα ν' ἀντιμετωπίζει ὅλες τὶς περιπλοκές, ὅλες τὶς ἀπογοητεύσεις, ὅλες τὶς πικρίες, με τὴν ἴδια πάντοτε γαλήνια σοφία, με τὴν ἴδια ἱκανότητα, προσαρμοσμένη ἀνάλογα με τοὺς ἀντιπάλους καὶ τοὺς συνεργάτες με τοὺς ὁποίους εἶχε νὰ κάνη, με τὴν ἴδια εὐστροφία, με τὸ ἴδιο ἥσυχο, χαμογελαστὸ καὶ ἀλύγιστο θάρρος.

Κατάλαβα τὴν καταπληκτικὴ γοητεία ποὺ ἀσχοῦσε πάνω στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἀπὸ ἐκείνη ποὺ ἀσχοῦσε πάνω μου! Δὲν μπόρεσα ποτέ νὰ τοῦ ἀρνηθῶ τίποτα. Δὲν ἤξερα τίποτα ἀπ' τὸ σιωνισμό ὅταν τὸν γνώρισα. Μ' ἔκανε νὰ τὸ γνωρίσω καὶ μ' ἔκανε σιωνιστῆ.

Ἀπὸ τὴν ἐπομένη τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου, μ' ἐπιστράτευσε στὴν ὑπηρεσία τῶν σχεδίων του, ζητώντας καμμιά φορὰ τὴ γνώμη μου. Ἀποτελεῖ μεγάλη ὑπερηφάνεια καὶ μεγάλη ἱκανοποίηση γιὰ μένα ἡ σκέψη ὅτι μπόρεσα νὰ τὸν βοηθῆσω στὶς δύσκολες διαπραγματεύσεις, ἀπ' τὶς ὁποῖες ἔξηρτάτο ἡ δημιουργία τῆς Ἑθνικῆς Ἑστίας, καὶ ποὺ ἀπαιτοῦσαν τὴν ταυτόχρονη ἄρση τῶν γαλλικῶν ἀντιρρήσεων ἐναντίον τῆς ἀναθέσεως τῆς παλαιστινιακῆς ἐντολῆς στὴ Μεγάλῃ Βρετανία, καὶ τῶν ἀγγλικῶν ἀντιρρήσεων ἐναντίον τῆς ἀναθέσεως τῆς συριακῆς ἐντολῆς στὴ Γαλλία. Ὑπῆρξε αὐτὴ ἡ ἀρχὴ μιᾶς φιλίας, ποὺ ὁ χρόνος καὶ οἱ δοκιμασίες ἔκαναν πιὸ δυνατὴ καὶ πιὸ βαθειά.

Εἶμαι Ἑβραῖος Γάλλος, γεννημένος στὴ Γαλλία ἀπὸ οἰκογένεια ἐγκαταστημένη ἐδῶ ἀπὸ αἰῶνες, δὲν μιλῶ παρὰ τὴ γλώσσα τῆς χώρας μου καὶ εἶμαι ποτισμένος ἀπ' τὴ μόρφωσή της, κι' ὅταν διέτρεχα τὸν μεγαλύτερο κίνδυνο ἀρνήθηκα νὰ τὴν ἐγκαταλείψω. συμμετέχω ὅμως με ὅλη τὴν ψυχὴ μου στὴ θαυμάσια προσπάθεια — ποὺ σὰν θαῦμα μεταφέρθηκε ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τοῦ ὄνειρου στὸ ἐπίπεδο τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητας — καὶ ποὺ ἐξασφαλίζει πιά μιὰ ἄξια, ἰσότιμη καὶ ἐλεύθερη πατρίδα γιὰ ὅλους τοὺς ἑβραῖους ποὺ δὲν εἶχαν, ὅπως ἐγώ, τὴν τύχη νὰ τὴ βροῦν στὴ χώρα ποὺ γεννήθηκαν. Παρακολούθησα αὐτὴ τὴν προσπάθεια ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Πρόεδρος Βάϊτμαν μ' ἔκανε νὰ τὴν καταλάβω. Αἰσθάνθηκα πάντοτε καὶ αἰσθάνομαι τώρα περισσότερο παρὰ ποτέ ἀλληλέγγυος μαζί της. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ τὴν ἐνσαρκώνει τριάντα χρόνια τώρα καὶ τὴν ὁδήγησε στὴν πλήρη ἐπιτυχία εἶναι ὁ Πρόεδρος Βάϊτμαν. Αὐτὸς τὴ διειθύνει ἀκόμα, με τὴ βοήθεια ἐκλεκτῶν ἀνθρώπων ποὺ ἐξελέχθησαν κοντὰ του στὸν ἀγῶνα. Νὰ γιατί τοῦ εἶμαι εὐγγώμων καὶ γιατί τὸν θαυμάζω καὶ τὸν ἀγαπῶ. Ἡ ἱστορία θὰ πῆ γι' αὐτόν: «Ἦταν ἓνας μεγάλος ἄνδρας. Ἔδωσε ἓνα ἀξέχαστο ὄνομα μ' ἓνα ἔργο αἰώνιο».

Διαβιβάστε μιὰ φορὰ ἀκόμα στοὺς αὐριανούς σας συνδαιτήμονες, τὴν ἔκφραση τῆς λύπης μου καὶ τὴ διαβεβαίωση τῆς ἀφοσιώσεώς μου στὸ κοινὸ ἔργο.

Τὸ Ἑβραϊκὸ Ἔπος

Ἄποστολή στὶς γερμανικὲς γραμμὲς

Τὸν Ἰούνιο 1942, ὅταν ὁ Ρόμμελ δὴλωνε περιφρονητικὰ ὅτι ἔπαιζε μὲ τὴν Ὀγδοῦ Στρατιά ὅπως ἡ γάτα μὲ τὸ ποντίκι, ὅταν ὅλος ὁ πολιτισμένος κόσμος ἀναρωτιόταν κατάπληκτος γιατί ὁ γερμανὸς στρατάρχης ἀργοῦσε νὰ δώσῃ τὸ σῆμα ἐκκινήσεως στὶς μεραρχίες του, ποὺ κατὰ πᾶσα πιθανότητα, θὰ φθάνανε σὲ μιὰ μέρα στὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου καὶ ἀπὸ κεῖ στὴ Διώρυγα τοῦ Σουέζ — ὁ στρατηγὸς Μπέρναρ Μοντγκόμερη ἦταν στενοχωρημένος ὅπως ὅλος ὁ κόσμος. Σήμερα ξέρουμε ὅτι ὁ Ρόμμελ περιμενε τὴν ὥρα του, τελειοποιοῦσε τὰ σχέδια του ὡς τὴν μικρότερη λεπτομέρεια καὶ συγκέντρωνε μιὰ τέτοια ποσότητα ὑλικοῦ, ποὺ τὴν ὥρα τῆς συγκρούσεως ἡ βρετανικὴ ἄμυνα θὰ κατέρρεε στὸ πρῶτο πλήγμα. Στὸ βρετανικὸ ἀρχηγεῖο, αὐτὰ τὰ ἀγνοοῦσαν. Κανεὶς δὲν ἤξερε τι ετοίμαζε ὁ Ρόμμελ.

Γι' αὐτὸ (σύμφωνα μὲ ὅσα ἀνέφερε ἓνας πληροφοριοδότης ποὺ ἦταν

στὸ Γενικὸ Ἐπιτελεῖο τοῦ Καίρου) ὁ στρατηγὸς Μοντγκόμερη σκέφθηκε ὅτι μιὰ ομάδα ἀπὸ ἄγγλους στρατιῶτες μὲ γερμανικὲς στολὲς θὰ μπορούσε ἴσως νὰ ἔρθῃ σ' ἐπαφὴ μὲ μονάδες τοῦ Ἄφρικα Κόρπς καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ μάθῃ τίς προθέσεις τοῦ Ρόμμελ.

Ἦταν μιὰ λεπτὴ ἀποστολή, ποὺ ἀπαιτοῦσε σπάνια προσόντα θάρρους καὶ ἐξυπνάδας. Ἄν τοὺς πιάνανε οἱ Γερμανοὶ, δὲν θὰ εἶχαν καμμιά ἐλπίδα νὰ θεωρηθοῦν αἰχμάλωτοι πολέμου. Θὰ τοὺς θεωροῦσαν κατασκόπους, καὶ θὰ εἶχαν τὸ θάνατο τῶν κατασκόπων. Καὶ ἐξ ἄλλου, ποὺ νὰ βρεθοῦν στὴ βρετανικὴ στρατιά ἀνθρώποι ποὺ νὰ μιᾶνε γερμανικὰ ὅπως χρειάζεται γιὰ νὰ μὴ γίνον ἀμέσως ἀντληπτοὶ ἀπ' τοὺς Γερμανοὺς; Ὑπῆρχε ἴσως στὴν Ὀγδοῦ Στρατιά κανένας παλιὸς φοιτητὴς τῆς Χαϊδελβέργης, ἀλλὰ σὲ τί θὰ ὀφελοῦσε ἓνας μόνος ἄνθρωπος σ' ἓνα τέτοιο ἐγχεῖρημα;

Ὁ ἑβραῖος στρατηγὸς Κίς, ὅταν ἔμαθε γιὰ τὸ σχέδιο αὐτό, εἶπε στὸν Μοντγκόμερη ὅτι θὰ μπορούσε νὰ βρῆ τοὺς κατάλληλους ἀνθρώπους γι' αὐτὴν τὴν ἀποστολή. «Υπάρχουν πολλοὶ πρόσφυγες γερμανοεβραῖοι στὸ στρατό μας· γιατί δὲν τοὺς δοκιμάζουμε;»

Ἡ πρόταση τοῦ Κίς ἐγίνε δεκτὴ. Ἐξετάσθησαν καμμιά σαρανταρῖα γερμανοεβραῖοι τῆς Παλαιστίνης ποὺ ὑπηρετοῦσαν στὴν Ὀγδοῦ Στρατιά ἀπὸ ἀπόψεως σωματικῆς ἀντοχῆς, θάρρους, καὶ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον μιλοῦσαν γερμανικὰ. Τελικῶς διαλέξαντε εἴκοσι παιδιὰ ποὺ θὰ πῆγαιναν σ' ἓνα τομέα δυτικὰ τῆς ἐρήμου, γιὰ νὰ ἐπιδιωρθώσουν ἐπιδεικτικῶς συρματοπλέγματα μπροστὰ στὶς γερμανικὲς θέσεις καὶ νὰ προσπαθήσουν ἔτσι νὰ ἔρθουν σ' ἐπαφὴ μὲ στρατιῶτες τοῦ Ρόμμελ ποὺ ἔκαναν τὴν ἴδια δουλειὰ στὴν «νεκρὴ ζώνη», σ' ἓνα διάλειμμα τῆς μάχης. Δώσανε στοὺς εἴκοσι ἄνδρες στολὲς τοῦ γερμανικοῦ μηχανικοῦ, ταυτότητες γερμανῶν στρατιωτῶν αἰχμαλώτων ἢ νεκρῶν, καὶ τοὺς εἶπαν νὰ συνηθίσουν στὰ νέα τους δνόματα, καὶ πρὶν φύγουν γιὰ τὴν ἀποστολή τους, νὰ μάθουν ἓνα εἰδικὸ στρατιωτικὸ λεξιλόγιο.

Δέκα ἄνδρες κι' ἓνας ἀξιωματικὸς ἔξαφανίσθησαν στὴν ἐρημο καὶ κανεὶς δὲν ἄκουσε πιά τίποτα γι' αὐτοὺς... πιθανῶς τοὺς καταλάβανε ἀμέσως οἱ Γερμανοὶ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄλλη ομάδα, εἶναι γνωστὸ τί ἐγίνε, γιατί ἓνας ἀπ' τοὺς δέκα, ὁ ἀξιωματικὸς, κατόρθωσε νὰ γυρῆ πίσω. Τὸν πῆγανε ἀμέσως στὸν Μοντγκόμερη, στὸν ὁποῖο διηγήθηκε τὰ ἑξῆς:

«Πέντε μέρες μετὰ ἀπ' τὴν ἀναχώρησή μας, κοντὰ στὸ Λαχουντέ, εἶδαμε γερμανοὺς στρατιῶτες τοῦ μηχανικοῦ νὰ κατεβαίνουν ἀπ' τὰ φορτηγά τους καὶ νὰ βάζουν νάρκες σὲ μιὰ ἔκταση, ποὺ εἶναι ἐπὶ πολλὰ μίλλια ἢ μόνη διάβαση γιὰ τὰ φορτηγά καὶ τὰ ἄρματα μάχης. Οἱ νάρκες ἐκεῖνες προοριζόντουσαν γιὰ τίς φάλαγγές μας ἀνεφοδιασμοῦ. Πλησιάσαμε τοὺς Γερμανοὺς χωρὶς νὰ μᾶς δοῦνε, καὶ ἀρχί-

σαμε τὴ δουλειά μας τρία μίλλια ἀπ' αὐτοὺς, προσποιούμενοι πὼς δὲν τοὺς εἶχαμε πᾶρῃ εἶδηση.

«Μιὰ ὥρα ἀργότερα, οἱ Γερμανοὶ μᾶς εἶδανε καὶ ἔστειλαν ἓνα αὐτοκίνητο. Δεῖξαμε ἀδιαφορία, ἀλλὰ ὁ ἀξιωματικὸς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀποσπάσματος μᾶς ρώτησε τί κάναμε ἐκεῖ. Τοῦ ἀπάντησα ὅτι κάναμε ὅτι ἔκανε κι' αὐτός, ὅτι βάζαμε νάρκες κι' ὅτι μᾶς εἶχε στείλει ἡ πέμπτη Μεραρχία τοῦ Μηχανικοῦ τοῦ στρατηγοῦ Μπουχάλτερ. Τοῦ δώσαμε τὰ ὄνόματα τῶν ἀξιωματικῶν μας, τοῦ δεῖξαμε τίς διαταγὲς ποὺ εἶχαμε, καὶ φάνηκε ἱκανοποιημένος. Ἐξακολουθήσαμε βάζοντας ψευτονάρκες.

«Τὸ βράδυ, ὁ ἀξιωματικὸς ξανάρθε καὶ μᾶς ρώτησε ἂν θέλαμε νὰ μείνουμε ἢ νὰ φύγουμε μαζί του. Τοῦ ἀπάντησαμε ὅτι εἶχαμε τελειώσει τὴ δουλειά μας, ἀλλὰ ὅτι τὸ σύνταγμα μᾶς ἦταν τόσο μακρυνά, ποὺ θὰ ἦταν καλλίτερα νὰ περάσουμε τὴ νύχτα ἐπὶ τόπου γιὰ νὰ φύγουμε τὸ πρῶτὶ νὰ βροῦμε ἄλλες νάρκες.

«Μᾶς συμβούλευσε νὰ τὸν συνοδεύσουμε καὶ νὰ περάσουμε τὴ νύχτα στὸ σύνταγμα του, ποὺ βρισκόταν πενήντα ἢ ἑξήντα μίλλια ἀπὸ κεῖ.

«Δεχθήκαμε. Περάσαμε τὴ νύχτα στὶς γερμανικὲς γραμμὲς. Μετὰ τὸ συσσίτιο, καθήσαμε νὰ καπνίσουμε καὶ νὰ κουβεντιάσουμε μὲ τὸν ἄνδρα ἕως τίς ἑνδεκα. Ἐνας ἀπὸ μᾶς εἶπε, ὅτι ἀπὸ τὸ Λαχουντέ, δὲν φαινόταν ἕλλη Ἑγγλέζων: καὶ προσέθεσε ὅτι δὲν θὰ τοῦ φαινόταν παρὰ ξένο, ἂν ὁ δρόμος τῆς Ἀλεξάνδρειας ἦταν τελείως ἐλεύθερος. Αὐτὴ ἡ δήλωση προκάλεσε ἓνα σωρὸ σχόλια ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς: βγάλαμε τὸ συμπέρασμα ὅτι, σὲ καμμιά δεκαορτὴ μέρη θὰ ξανάρχιζε ἡ πορεία πρὸς τὰ ἑμπρός. Ἡ τελικὴ ἐπίθεση θὰ γινόταν μόλις θὰ φθάνανε στὸ μέτωπο οἱ τελευταῖες ἐνισχύσεις, ποὺ εἶχαν ἤδη ἀποβιβασθῇ στὴ Βεγγάζη. Κάναμε μερικὲς ἐρωτήσεις μὲ ὕφος ἀδιάφορο, δείχνοντας πὼς ξέραμε τὴν ἡμερομηνία τῆς ἐπιθέσεως καὶ τὴ θέση ποὺ θὰ πέραμαε στὴν κατάλληλη στιγμή.

Από τις απαντήσεις που μας δώσανε, μας φαίνεται βέβαιο ότι η μεγαλύτερη προσπάθεια του εχθρού δεν θα γίνει στον παράκτιο τομέα, αλλά στην αριστερή πλευρά μας. Όλοι θα συγκεντρωθούν εκεί, σύμφωνα τουλάχιστον με όσα μας είπαν οι άντρες με τους οποίους μιλήσαμε.

«Την επομένη το πρωί ξαναφύγαμε και κατά το μεσημέρι ξαναρχίσαμε τη δουλειά. Αυτή τη φορά μας βομβάρδισε ευσυνείδητα ένα Σπιτ-φάιρ, δυο φορές. Το βράδυ γυρίσαμε πάλι στο στρατόπεδο και περάσαμε εκεί άλλη μια νύχτα.

«Το πρωί της δεύτερης μέρας, ενώ καθόμασταν κοντά στο μοναδικό μας φορητό, έτοιμοι να φύγουμε και αποφασισμένοι να επιστρέψουμε στις γραμμές μας την ίδια μέρα ή την επομένη, καταλάβαμε ότι τα πράγματα άρχιζαν να πηγαίνουν άσχημα. Πράγματι είδαμε ένα στρατιώτη της στρατιωτικής αστυνομίας, απ' την άλλη πλευρά του φορητού μας, να βγάζει το μαγνήτη και να φεύγει.

«Κάτι συμβαίνει» είπα στους άντρες μας. «Καθίστε κοντά στο φορητό και ετοιμάστε τα όπλα σας. Εάν πιαστήκαμε στην φάκα, θα τους δώσουμε ένα καλό μάθημα. Είναι περιττό να παραδοθούμε. Είμαστε κατ'άσκοποι, και επί πλέον, Έβραιοι. Θά μας βασανίσουν...»

«Ήταν αδύνατο να φύγουμε. Το φορητό μας βρισκόταν ανάμεσα σε άλλα αυτοκίνητα, γύρω απ' τα οποία δούλευαν εκατοντάδες μηχανικοί

«Είπα στους άντρες μου ότι θα προσπαθούσα να πάρω ένα άλλο μαγνήτη απ' τον αξιωματικό διαχειριστή.

Μόλις είχα απομακρυνθεί καμιά εκατοσταριά μέτρα, όταν άκουσα τουφεκίδι. Γύρισα πίσω τρέχοντας, μήπως οι άντρες μου βρισκότουσαν σε δύσκολη θέση. Καλά το είχα καταλάβει. Ήταν συγκεντρωμένοι γύρω στο φορητό μας, με τα όπλοπολυβόλα στο χέρι, και πολυβολούσαν πενήντα άντρες της στρατιωτικής αστυνομίας, που προχωρούσαν σχηματίζοντας ένα μεγάλο ημικύκλιο. Στρατιώτες τρέχανε απ' όλες τις γωνίες του στρατοπέδου προς το μέρος της συμπλοκής. Δύο απ' τους άντρες μας, όρθιοι πάνω στο φορητό, ρίχνανε χειροβομβίδες που θέριζαν τους εχθρούς· οι Γερμανοί πέφτανε σαν να ήταν ξύλινοι στρατιώτες. Οι άλλοι άντρες της ομάδας μου άδειαζαν τα όπλοπολυβόλα μέσα στη μάζα των Γερμανών που τους περικύκλωνε. Όλη αυτή η υπόθεση βάστηξε μόλις πέντε λεπτά. Τα πολεμοφόδια των ανδρών μου τέλειωσαν, και σκοτώθηκαν όλοι. Αλλά γύρω τους ήταν άπλωμένοι καμιά εκατοσταριά νεκροί και τραυματίες. Βγήκα απ' το στρατόπεδο με ύφος όσο το δυνατόν πιο αδιάφορο. Ένας γερμανός αξιωματικός που γύριζε στη σκηνή του, μου είπε περνώντας δίπλα μου: «Νά μιιά όχι συνηθισμένη υπόθεση. Ήσαν Έβραίοι της Παλαιστίνης. Ένας στρατιώτης της στρατιωτικής αστυνομίας μας, παλαιός γερμανός άποικος της Σαρόνας (*), τους ανεγνώρισε σήμερα το πρωί, ενώ έπερναν το ρόφημά τους...»

HISTORICUS

(*) Σαρόνα: προάστειο του Τέλ - Άβιβ.

ΤΑ 40 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΤΕΛ-ΑΒΙΒ

Του κ. ΙΣΡΑΕΛ ΡΟΚΑΣ
δημάρχου της πόλεως

Τα Ιωβιλαία χρησιμεύουν συνήθως ως σταθμοί για να γίνει μια ανασκόπηση του παρελθόντος και μια θεώρηση του μέλλοντος. Στεκόμαστε σήμερα πάνω στα τεσσαράκοντα γενέθλια της πόλεως του Τέλ - Άβιβ, που έφθασε τώρα στον κολοφώνα της ανάπτυξέως της. Το προάστειο, που προοριζόταν αρχικώς να γίνει ένα είδος «κηπούπολη» για τους Έβραίους της Γιάφφας, έγινε μια μεγάλη και σημαντική πόλη, που εκτείνεται πάνω σε 40.000 περίπου δουνάμ και άριθμεί ένα πληθυσμό, μαζί μ' εκείνο της Γιάφφας, που πρόκειται σύντομα να ενσωματωθή, 250.000 ψυχών.

Η ανάπτυξή της υπήρξε γρήγορη και με πολλές διακλαδώσεις. Ως προάστειο, το Τέλ - Άβιβ επέτυχε εσωτερική αυτονομία απ' τις Τουρκικές αρχές, που του επέτρεψαν την επιβολή φόρων με τη συγκατάθεση των κατοίκων, χωρίς καμιά επέμβαση του Δήμου της Γιάφφας, στον οποίο και υπήγετο. Το βιβλίο των κτημάτων ήταν στα χέρια της Επιτροπής, που καταχωρούσε όλες τις αγοραπωλησίες. Αυτή ήταν, από νομική άποψη, η θέση του Τέλ - Άβιβ, όταν ξέσπασε ο πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος.

ΤΟ «ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ»

Το πρώτο βήμα προς αναγνώριση του συνοικισμού ως νομικού προσώπου, έγινε το Μάιο του 1921. Το Τέλ - Άβιβ απέκτησε ένα Τοπικό Συμβούλιο με το δικαίωμα να εισπράττη φόρους, και να διατηρή ένα ειδικό αστυνο-

μικὸ σῶμα, καὶ ὑγειονομικὲς καὶ ἐκπαιδευτικὲς ὑπηρεσίαι. Ἡ μόνη δυσκολία ποὺ προέκυψε τότε ἦταν ἡ ὑπαγωγή τοῦ Τέλ - Ἀβιβ στὴν Γιάφφα καὶ ἡ ἀπ' τὸ νόμο ὑποχρέωσή του νὰ ζητήσῃ τὴν ἔγκρισή τοῦ Δήμου τῆς Γιάφφας γιὰ τὸν ἐτήσιο προϋπολογισμό.

Οἱ σχέσεις μεταξύ Τέλ - Ἀβιβ καὶ Γιάφφας ἔπαυσαν ἐντελῶς τὸ 1929, ὅταν τὸ Τοπικὸ Συμβούλιο τοῦ Τέλ - Ἀβιβ ἔγινε τελείως ἀνεξάρτητο ἀπ' τὸ γείτονά του. Μὲ τὴ δημοσίευση τῶν Δημοτικῶν Διατάξεων τοῦ 1934, τὸ Τέλ - Ἀβιβ ἔγινε ἕνας Δήμος, ὅπως ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Χαΐφα καὶ ἡ Γιάφφα, μὲ τὰ ἴδια προνόμια καὶ τὶς ἴδιες εὐθύνες.

Οἱ νέες διατάξεις, ἀν καὶ περιορίζαν τὴν ἐλευθερία δράσεως τοῦ Δήμου, ἔφ' ὅσον τὸν ἔθεταν ὑπὸ τὴ διοίκηση τῶν περιφερειακῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τοῦ Ὑπατου Ἀρμοστή, περιείχαν ὄρους σαφῶς καθορισμένους. Πολλὰ δικαιώματα εὗρισκαν τὴν κατοχύρωσή τους καὶ ἐπέτρεπαν τὴν ρύθμιση τῶν ζητημάτων τῆς πόλεως μὲ κανονισμούς, ποὺ δὲν περιέμεναν παρὰ τὴν ἔγκρισή τοῦ Ὑπατου Ἀρμοστή.

Ἐνα πολὺ σπουδαῖο μέρος τῶν Διατάξεων καθόριζε τὴ νομικὴ διαδικασία γιὰ τὴν ὑπὸ ὀρισμένες προϋποθέσεις ἐπέκτασι τῶν δημοτικῶν ὀρίων. Καὶ τὰ ὄρια τοῦ Τέλ - Ἀβιβ ἐπεκτάθησαν τρεῖς φορές, προτοῦ λήξῃ ἡ Ἐντολή.

Ἐνα εἰδικὸ κεφάλαιο στὴν ἀνάπτυξή τοῦ Τέλ - Ἀβιβ εἶναι ἐκεῖνο τῶν ὀρίων τῆς καὶ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ ζωτικῆς χώρου τῆς πόλεως.

Η ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΚΤΑΣΗ

Δυὸ τοπικὲς ἀρχὲς περιορίζαν τὴν ἀνάπτυξή τῆς πόλεώς μας : ὁ Δήμος τῆς Γιάφφας πρὸς νότο, καὶ τὸ Τοπικὸ Συμβούλιο τῆς Σαρόνας (ὅπου ζοῦσαν 40 γερμανικὲς οἰκογένειαι περίπου), ἀνατολικά. Συγκριτικὰ πρὸς τὶς δυὸ γειτονικὲς ἀρχὲς, ἡ δυσαναλογία ἀνάμεσα στὸν πληθυσμὸ μας, ποὺ ἦταν μεγαλύτερος ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποιασδήποτε ἄλλης πόλεως στὴ χώρα, καὶ στὴν περιορισμένη περιοχή ποὺ ἦταν ὑπὸ τὴ δημοτικὴ μας δικαιοδοσία, ἦταν πολὺ μεγάλη. Ὁ Δήμος τῆς Χαΐφας μὲ τοὺς 120.000 κατοίκους του, ἔχει ὑπὸ τὴ δικαιοδοσία του μιὰ περιοχή 70.000 δουνάμ· ἡ Ἱερουσαλήμ, μὲ τοὺς 135.000 κατοίκους τῆς, ἔχει 50.000 δουνάμ. Τουναντίον τὸ Τέλ - Ἀβιβ, ποὺ ὁ πληθυσμὸς του πλησίαζε τὶς 200.000, ἔφθασε νὰ ἔχη τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1943, μετὰ ἀπὸ πολλοὺς κόπους, 12.500 δουνάμ, καὶ ἔξη μῆνες ἀργότερα τὸ σχέδιο πόλεως ἀγκάλιασε μιὰ περιοχή 22.900 δουνάμ.

Ἡ μάχη τοῦ Τέλ - Ἀβιβ γιὰ τὴν ἐπέκτασι ὑπῆρξε μακρὰ καὶ δύσκολη. Οἱ δυσκολίες ἦσαν πρὸ παντὸς ἐξωτερικὲς, ἀλλὰ ὑπῆρχαν καὶ διάφορα ἐμπόδια ἐσωτερικά.

Ἡ πόλις δὲν χτίσθηκε σύμφωνα μ' ἕνα προκαθορισμένο σχέδιο, δὲν ἦταν μιὰ ἀπ' τὶς πόλεις ἐκεῖνες ποὺ ξεφυτρώνουν ξαφνικὰ στὴν Ἀγγλία καὶ τὴν Ἀμερική, ὅπου μεγάλες βιομηχανίες χτίζουν ἐργοστάσια μὲ χιλιάδες ἐργάτες καὶ οἱ πόλεις γεννιοῦνται δίπλα τους, καὶ δὲν ὑπῆρχαν χρυσορυχεῖα στοὺς ἀμώδεις λόφους τοῦ Τέλ - Ἀβιβ, ὅπως ὑπῆρχαν κοντὰ στὴ Γιοχάνεσμπουργκ. Τὸ Τέλ - Ἀβιβ χτίσθηκε μόνο καὶ μόνο ἀπ' τὴ φλογερὴ ἐπιθυμία τῶν Ἑβραίων νὰ ἰδρῦσουν πάνω στοὺς λόφους αὐτοὺς, μιὰ πόλις ὅπου θὰ μπορούσαν νὰ ζοῦν κι' ὅπου τὸ ἑβραϊκὸ πνεῦμα, ἡ ἑβραϊκὴ μόρφωσι καὶ ἡ ἑβραϊκὴ ἐργασία θὰ ἐπικρατοῦσαν. Ἡ ἀρχὴ ἦταν ἡσυχὴ καὶ τὸ μεγάλο Τέλ - Ἀβιβ σήμερα περιλαμβάνει λίγες συνοικίες ποὺ ὑπῆρχαν πρὶν ἀπ' αὐτό, ὅπως τὸ Νεβέ - Σαλόμ, τὸ Νεβέ Ζέντεκ καὶ τὸ Ὁχέλ Μοσέ. Οἱ πρῶτοι «πατέρες τῆς πόλεως» καὶ οἱ διάδοχοί τους δίσταζαν λιγάκι στὴν ἀρχή, προκειμένου νὰ περιλάβουν αὐτὲς τὶς φτωχικὲς συνοικίες στὴν «κηπούπολις» τοῦ Τέλ - Ἀβιβ, μὴπως οἱ φόροι εἶναι δυσβάστακτοι γιὰ τοὺς κατοίκους τους. Ὅλες αὐτὲς οἱ συνοικίες εἶχαν δικὲς τους ἐπιτροπὲς μὲ δική τους σφραγίδα, καὶ ὑπῆρχε ὁ

Ἡ κίνηση τῆς πόλεως

μεγάλος κίνδυνος, ὁ «τοπικὸς πατριωτισμὸς» τους νὰ εἶναι ἰσχυρότερος ἀπ' τὴν ἐπιθυμία τους νὰ χτίσουν μαζὺ μιὰ πόλη. Ἀπ' τὴ μιὰ πλευρὰ ὑπῆρχε μιὰ χούφτα «διάλλακτους γαιοκτήμονες πού εἶχαν στὰ χέρια τους τὸ δρόμο καὶ τὸ νερό, ἀπ' τὴν ἄλλη, ὁ κόσμος τῶν συνοικισμῶν καὶ οἱ ἀρχηγοὶ του, πού ὁ καθένας ἤθελε τοῦλάχιστον ἓνα δρόμο μὲ τ' ὄνομά του.

Οἱ κίνδυνοι πού ἀπειλῆσαν τὴ γέννηση τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐδραίωσή της, ὑπῆρξαν πολλοί, ἀλλὰ τελικῶς ἀποσοβήθηκαν. Καὶ οἱ κάτοικοι τῶν συνοικισμῶν ἦσαν ἀρκετὰ ἔξυπνοι γιὰ νὰ καταλάβουν ὅτι τὸ μέλλον τους δὲν ἦταν στὴν Γιάφφα ἀλλὰ στὴ νέα, καθαρῶς ἑβραϊκὴ πόλη. Μεταξὺ 1921 καὶ 1925, ἔγιναν συμφωνίες καὶ διακανονισμοὶ γιὰ νὰ περιληφθοῦν ὅλες αὐτὲς οἱ συνοικίες στὰ πλαίσια τοῦ Τέλ - Ἀβίβ. Τὸ Νεβὲ Σαλόμ, τὸ Τέλ - Νορντιάου, ἡ Νόρντια καὶ ἄλλες συνοικίες ἀπετέλεσαν τὸ Τέλ - Ἀβίβ, μὲ μιὰ περιοχὴ 3000 δουνάμ. Αὐτὸ ὑπῆρξε ἓνα μεγάλο κατόρθωμα.

ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΓΙΑΦΦΑ

Οἱ σχέσεις μὲ τὴ Γιάφφα ἦσαν δύσκολες. Ἦταν μιὰ ἐποχὴ πού ἡ Γιάφφα ἦταν πιὸ βολικὴ στὴν παραχώρηση ἑβραϊκῶν συνοικιῶν στὴν ἑβραϊκὴ πόλη. Καὶ οἱ περιφερειακὲς ἀρχὲς δὲν ἦσαν ἀντίθετες στὸ σχέδιο.

Ἡ δημοσίευση τῆς Διαταγῆς τοῦ 1921, πού ἔκανε τὸ Τέλ - Ἀβίβ μιὰ ἀστικὴ περιφέρεια, ἔδωσε στὴν Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῶν Συμβουλίων τοῦ Τέλ - Ἀβίβ καὶ τῆς Γιάφφας, τὴν εὐκαιρία νὰ καθωρίσῃ τὰ ὅρια μεταξὺ τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τέλ - Ἀβίβ καὶ τῶν ἄλλων περιοχῶν τοῦ Δήμου τῆς Γιάφφας, πού ἔπρεπε ὅμως νὰ ἔχουν τὴν ἔγκριση τοῦ περιφερειακοῦ Ἐπιτρόπου. Πράγματι, αὐτὰ τὰ ὅρια καθορίσθηκαν μόνο τὸ 1923, μετὰ ἀπ' τὴ δήλωση τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ Γιάφφας, σχετικὰ μὲ τὸν καθορισμὸ τῶν ὁρίων πάνω στὸ χάρτη πού εἶχε ὑπογράψει ὁ ἴδιος. Αὐτὸς ὁ καθορισμὸς δὲν εἶχε καμμιά νομικὴ βάση ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, καὶ μόνο μετὰ ἀπ' τὴν ἀπόφαση τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, πού εἶχε προκληθῆ ἀπ' τὴς ἀξιώσεις τῶν ιδιοκτητῶν τῆς περιοχῆς «Ἑπτὰ Συνοικίες» οἱ ὁποῖοι ἀμφισβήτησαν τὴν νομιμότητα αὐτῶν τῶν ὁρίων, ἦρθε ἡ ἐπιβεβαιωτικὴ Διάταξη γιὰ τὸ Τοπικὸ Συμβούλιο τοῦ Τέλ - Ἀβίβ, πού ἐνέκρινε τὸ τελευταῖο διαχωρισμὸ ὡς νόμιμο. Οἱ «Ἑπτὰ Συνοικίες» διαμαρτυρήθηκαν λέγοντας ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ἦσαν μέσα στὰ ὅρια τοῦ Τέλ - Ἀβίβ, ὁ Δῆμος δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὶς φορολογήσῃ... Καὶ κέρδισαν. Τὸ Δικαστήριον ἀνεγνώρισε τὸ δικαίωμα τῶν ἀποφάσεών τους καὶ ἕως ὅτου δημοσιευθῆ ἡ Ἐπιβεβαιωτικὴ Διάταξη, τὸ Τέλ - Ἀβίβ δὲν εἶχε καθορισμένα ὅρια. Αὐτὴ ἡ Διάταξη ρύθμισε κάπως τὰ νότια ὅρια τοῦ Τέλ - Ἀβίβ πάνω στὴ βάση τῶν ὁρίων τῆς Γιάφφας, πού εἶχαν καθορισθῆ μὲ μιὰ Διαταγὴ τῆς 16ης Ἰανουαρίου 1927.

Στὴ 1 Ἀπριλίου 1943, ἡ περιοχὴ τοῦ Τέλ - Ἀβίβ καὶ τοῦ σχεδίου πόλεως ἀυξήθηκαν καὶ πάλι καὶ καθορίσθηκαν σὲ 14.000 δουνάμ. Ἀλλὰ τὸ Τέλ - Ἀβίβ δὲν ἦταν εὐχαιριστημένο καὶ ζητοῦσε νὰ ἐπεκταθῆ καὶ ἄλλο. Στὶς 11 Νοεμβρίου 1943, ἡ ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἔγραφε ὅτι ἡ περιοχὴ τοῦ σχεδίου πόλεως εἶχε ἐπεκταθῆ σὲ 29.000 δουνάμ.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ

Σήμερα, πού γιορτάζει τὰ 40 χρόνια του, τὸ Τέλ Ἀβίβ μπαίνει σὲ μιὰ νέα φάση τῆς ἀναπτύξεώς του. Ἡ πόλη μας, πού εἶχεν τὴν τιμὴν νὰ εἶναι τὸ μέρος ὅπου γεννήθηκε τὸ Κράτος τοῦ Ἰσραήλ, ἔγινε καὶ ἡ προσωρινὴ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους. Ἡ ἔκτασή της μεγάλωσε κατὰ τὸ πρῶτο χρόνο τοῦ Κράτους, καὶ σήμερα περιλαμβάνει 40000 δουνάμ.

Τὸ Τέλ - Ἀβίβ ἀποκτᾶ τώρα μιὰ νέα ὄψη. Νέες συνοικίες καὶ προσόψεις προστίθενται συνεχῶς. Ἡ πόλη πού γεννήθηκε ἀπ' τὴ Γιάφφα, παρέχει σήμερα τὶς κυριότερες δημοτικὲς ὑπηρεσίες στὴ Γιάφφα, ἡ ὁποία ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ πολέμου τῆς ἀνεξαρτησίας, ἔγινε μιὰ ἑβραϊκὴ πόλη καὶ πρόκειται νὰ ἐνσωματωθῆ στὸ Δῆμο τοῦ Τέλ - Ἀβίβ. Τὸ μεγάλο Τέβ - Ἀβίβ πρόκειται νὰ χτίσῃ ἓνα νέο λιμάνι μὲ βαθειὰ νερά, μιὰ παραλιακὴ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ πρὸς νότο καὶ πολλὰ ἄλλα ἔργα, δημόσια καὶ ἰδιωτικά, πού θὰ συμβάλουν στὴν ἀνάπτυξή του.

Ἐλπίζομε ὅτι, μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἰσραηλιανῆς Κυβερνήσεως, τὸ Τέλ - Ἀβίβ θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ὑπερηγήσῃ τὶς οικονομικὲς δυσκολίες καὶ νὰ ἀναπτυχθῆ ἔκτομα περισσότερο, καὶ ὅτι ὅταν θὰ γιορτάσῃ τὰ 50 του χρόνια, θὰ εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς μεγαλύτερες καὶ πιὸ ἀνεπτυγμένες πόλεις τῆς Ἀνατολῆς, ἀφορμὴ ὑπερηφάνειας καὶ ἰκανοποιήσεως γιὰ τοὺς ἰδρυτὲς του.

ΤΕΛ-ΑΒΙΒ, ΛΟΦΟΣ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΕΩΣ

"Όλοι οι δρόμοι της πόλεως...

...είναι γεμάτοι πρασινάδα, τὰ δένδρα

...ἀπλώνουν τὴ σκιά τους πάνω στὴν καυτὴ ἄσφαλτο.

ΤΕΛ - ΑΒΙΒ

πόλις τῶν θεάτρων

Τὸ θέατρο τοῦ Τέλ - Ἀβιβ ὑπερ-
πήδησε ἀκριβῶς τώρα μιὰ περίοδο
παραδοξολογίας. Οἱ Τέλ - Ἀβιβιανοὶ
ὑπῆρξαν πάντοτε πολὺ φίλοι τοῦ
θεάτρου, ἀλλὰ ὀπίσωδῆποτε τὰ περισ-
σότερα θέατρα δυσκολευόντουσαν πολ-
λὸν νὰ τὰ βγάλουν πέρα. Οἱ κριτικοὶ
ἦσαν αὐστηροὶ μὲ τοὺς νέους θιάσους
ποὺ ξεφύτρωναν καὶ ξαφανίζόντου-
σαν. Οἱ ἠθοποιοί, συχνὰ πεινασμένοι,
ἐπετίθεντο ἐναντίον τῶν κριτικῶν γιὰ
τις δυσκολίες ποὺ συναντοῦσαν. Φαι-
νόταν σὰν νὰ μὴ μποροῦσε τὸ θέατρο
νὰ βρῆ τὸ δρόμο ποὺ ὀδηγεῖ στὴν
καρδιά τοῦ κοινοῦ, μολονότι αὐτὴ ἡ
καρδιά ποθοῦσε θέατρο.

Πράγματι, μόνο τώρα τελευταίως
δημιουργήθηκε ἕνας δεσμὸς μεταξὺ
κοινοῦ καὶ θεάτρου· τώρα πρέπει νὰ
πάρῃ εἰσιτήρια κανεὶς ἀπὸ πολλὰς μέ-
ρες πρὶν, ἀνθέλει νὰ βρῆ μιὰ θέση,
γιὰ ἕνα ἔργο ποὺ ἔχει ἐπιτυχία. Χρειά-
σθηκαν σαράντα ὀλόκληρα χρόνια, ἀλ-
λὰ ἐπὶ τέλος—ὡς τὸ ἐλπίζουμε του-
λάχιστον—βρέθηκε μιὰ βάση πάνω
στὴν ὁποία μπορεῖ ν' ἀναπτυχθῆ ἕνα
ἔθνικὸ θέατρο.

Γιὰ νὰ εἴμαστε ἱστορικῶς ἐν τάξει,
πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι ἡ πρώτη δραμα-

τική παράσταση στὴν περιοχή τοῦ
Τέλ - Ἀβιβ δόθηκε πολὺ πρὶν χρι-
σθῆ ἡ πόλις. Καὶ δὲν ἦταν σὲ ἑβραϊ-
κὴ γλῶσσα.

Μιὰ ομάδα ἀπὸ ἐρασιτέχνες «γίντις»
ἐπαίξε τὸ «Σούλαμιτ» στὸ κατάστημα
μηχανημάτων τοῦ κ. Στάιν, στὸ δρό-
μο τῆς Γιάφφας, κοντὰ στὴ γερμανι-
κὴ ἀποικία. Τὰ μηχανήματα, ἀφοῦ
στάθηκε ἀδύνατον νὰ μεταφερθοῦν
ἄλλου, χρησίμευαν ὡς καθίσματα γιὰ
τὸ κοινό. Αὐτὸ ἔγινε τὸ 1894.

Δεκατρία χρόνια ἀργότερα, μιὰ ὁ-
μάδα ἀπὸ νέους, ποὺ μόλις εἶχαν ἔρ-
θει ἀπ' τὴ Ρωσία, σχημάτισαν ἕνα ἐρα-
σιτεχνικὸ θίασο ποὺ προοριζόταν ἐπὶ δέ-
κα χρόνια νὰ ἱκανο-
ποιήσῃ τις θεατρικὲς
ἀνάγκες τοῦ ὅλο καὶ
μεγαλυτέρου ἑβραϊ-
κοῦ πληθυσμοῦ τῆς
Γιάφφας καὶ τοῦ
Τέλ-Ἀβιβ. Ὁ σκη-
νοθέτης τους ἦταν ἕνας νεαρὸς δάσκα-
λος τοῦ Κολλεγίου τῆς Χέρτσιας, ὁ
Χάιμ Χαράρι, ποὺ μόλις εἶχε πάρει τὸ
πτυχίον τῆς φιλολογίας στὴ Σορβόννη.

Ὁ Μεναχέμ Γνέσσην

Ἐνας ἀπ' τοὺς ὀργανωτὲς καὶ ἀπ' τοὺς
κυριωτέρους ἠθοποιοὺς, ἦταν ἕνας ἄ-
δύνατος, ὄνειροπαρμένος νέος, μετα-
νάστης ἀπ' τὴ Ρωσία, ὀνόματι Μενα-
χέμ Γνέσσην. Τὸ ἔργο ποὺ προκρίθη-
κε ἦταν «Οἱ Ἑβραῖοι», ἐνὸς ρώσου
δραματοῦργοῦ ποὺ τότε ἦταν πολὺ
δημοφιλῆς. Ἡ ὑπόθεση ἀφοροῦσε
ἕνα «πογκρόμ»· οἱ θεοτρόφιλοι εἶχαν
ἀδυναμία στὶς λυπητερὲς ἱστορίες.

Ὅταν χρίσθηκε τὸ Τέλ - Ἀβιβ, οἱ
παραστάσεις δόθηκαν στὸ Κολλέγιο
τῆς Χέρτσιας, ποὺ διέθετε τὴ μόνη
αἴθουσα τῆς περιοχῆς. Ἔως τότε ἔ-
παιζαν σ' ἕνα ἀραβικὸ καφενεῖο τῆς
Γιάφφας. Ἡ περιοχή Γιάφφα—Τέλ-
Ἀβιβ ἦταν ἡ μόνη ὅπου μποροῦσαν
νὰ γίνονταν θεατρικὲς παραστάσεις.
Ὅταν μιὰ φορὰ ὁ θίασος ξεκίνησε
γιὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἀφορίσθηκε ἀπ'
τοὺς ὀρθοδόξους ραββίνους.

Ὁ πόλεμος διέκοψε τὴν ἐργασία
τους, ἀλλὰ μόλις τὸ Τέλ - Ἀβιβ συ-
νήλθε, τὸ Ἑβραϊκὸ Ἑρασιτεχνικὸ
θέατρο (μ' αὐτὸ τὸ ὄνομα ἦταν κατα-
χωρημένο) βάλθηκε ν' ἀναστήσῃ τὴ
θεατρικὴ κίνηση. Ἀποφασίσθηκε ἡ
πρόσληψη λίγων ἐπαγγελματιῶν καλ-
λιτεχνῶν γιὰ νὰ αὐξηθῆ ἡ ἀξία τῶν
παραστάσεων.

Ὁ πρῶτος ἐπαγγελματίας καλλι- τέχνης.

Ὁ Μ. Μπενιαμίνι, ποὺ εἶχε
προσληφθῆ ὡς ἀγροφύλακας ἀπ' τὴν
«Pica», βρῆκε στὴ διαδρομὴ του ἀπ'
τὴ Γαλιλαία στὸ Νέγκεβ τοὺς θεα-
τρόφιλους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔκαναν τὸν
πρῶτο ἐπαγγελματία καλλιτέχνη τῆς
Παλαιστίνης. Ὁ Μπενιαμίνι, ποὺ εἶχε
σπουδάσει τεχνικὸς σχεδιαστὴς στὸ
Βερολίνο, ἦταν τὸ 1918 ὁ μόνος ἄν-
θρωπος στὴν Παλαιστίνη ποὺ μπο-
ροῦσε νὰ καυχήθῃ ὅτι εἶχε παρακο-
λουθῆσαι διαλέξεις πάνω στὴ σκηνή,
στὸ μεγάλο θεατρικὸ κέντρο ποὺ ἦταν
τὸ Βερολίνο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Καὶ
ἐπὶ πλέον, ἤξερε ἑβραϊκά. Οἱ πρόβες
γινόντουσαν στὴ σκιά ἐνὸς δένδρου,
στὰ προάστεια τοῦ Τέλ - Ἀβιβ, στὴ
θέση περίπου ποὺ βρίσκονται σήμερα
τὰ γραφεῖα τοῦ «Πάλεστὰιν Πόστ».

Γρήγορα ἰδρύθηκε ἕνας ἐπαγγελμα-
τικὸς θίασος, ἀλλ' ὄχι ἀπὸ τὸ Ἑρα-
σιτεχνικὸ Σωματεῖο. Ἐπαγγελματίες
καλλιτέχνες ἐρχόντουσαν μὲ κάθε
πλοῖο μεταναστῶν. Ἦσαν πρὸ παν-
τὸς νέοι, μὲ λίγη ἢ καθόλου πείρα.
ἀλλὰ μὲ πολλὴ καλὴ θέληση καὶ πολ-
λὴ αὐτοπεποίθηση. Τότε ἐμφανίσθη-
κε ἕνας ἐπιχειρηματίας, ἕνας ἄνθρω-
πος κοντός, μὲ πολὺ θάρρος καὶ ἐφευ-
ρικότητα, ποὺ ἔδειχνε ἕνα πολὺπλευρο
ταλέντο ὡς ἠθοποιός, σκηνοθέτης καὶ
ὑπεύθυνος γιὰ τὰ κοστῦμα.

Ἀπεδείχθη ὅτι ἡ τρίτη ιδιότητά
τοῦ ἦταν ἐκείνη ποὺ τοῦ προκαλοῦσε
τοὺς περισσοτέρους
μπελάδες. Ὅλα τὰ
κοστῦμα ἔπρεπε νὰ
τὰ πάρῃ δανεικά, ἀν-
τὶ δύο εἰσιτηρίων
στὴν πρώτη σειρά.
Συχνὰ αὐτοὶ οἱ κά-
τοχοι τῶν ἐνδυμα-
σιῶν, ποὺ ἐνδιαφε-
ρόντουσαν περισσό-
τερο γιὰ τὰ πράγ-
ματά τους παρὰ γιὰ τὸ ἔργο, φώναζαν
στὴ μέση τῆς παραστάσεως: «Αἱ! γιὰ
πρόσεξε τὸ τσιγάρο σου, τὸ κοστῦμα
ποὺ φορᾷς εἶναι καινούργιο!»

Ὁ Μοσὲ Χαλεβή

Ὁ Νάθαν Κάσιπ δὲν φιλοδόξησε
νὰ γίνῃ καλλιτέχνης. Εἶναι ἀκόμα σή-
μερα ὁ ὑπεύθυνος γιὰ τὰ κοστῦμα
τῆς «Ἀμπίμας». Ἀλλὰ ὅσο ταπεινὸς
κι' ἂν φαίνεται ὁ ρόλος του, οἱ κόποι
τοῦ ἔκαναν τὴ θεατρικὴ ἐπιχείρηση
μιὰ πραγματικότητα.

Ἐνας καλλιτεχνικὸς διευθυντὴς ἀπ' τὴ Ἰαπωνία

Βρέθηκε κι' ἕνας καλλιτεχνικὸς
διευθυντὴς. Ἦταν ὁ Ντάβιντοβ, ἕνας
καλλιτέχνης μὲ πραγματικὴ πείρα τῆς
σκηνῆς, ποὺ τὴν εἶχε ἀποκτήσει σὲ διά-
φορες χώρες. Πρῶτον ἔρθη στὸ Τέλ -
Ἀβιβ εἶχε ἐργασθῆ στὴν Ἰαπωνία.

ὑπὸ τὴν καθοδήγησή του, τὸ Θεά-
τρο «Ἰβρι» (Ἑβραϊκὸ θέατρο) ἐπαίξε
σχεδὸν τακτικὰ στὸ κινηματογράφο
«Ἐντεν», ἐπὶ δύο χρόνια. Ἐκεῖ ἔκα-
ναν τὰ πρῶτα βήματά τους μερικὰ
ἀπ' τὰ γνωστότερα ὀνόματα τῆς ση-

μερινής εβραϊκής σκηνης — ο Άρι Κουτάι, τής «Άμπιμας», ο Μάικλ Γκούρ του «Θεάτρου Δωματίου», ο Μπεζαλέλ Λόντον, τής ομάδας «Ματατέ». Το «άστέρ» τους ήταν ο Μείρ Τεομί, που σκοτώθηκε στη μάχη του Γκάν Άγουαή, κατά τις ταραχές του 1947.

Οι ήθοποιοι πληρωνόντουσαν ελάχιστα, και τὰ βγάζανε πέρα δουλεύοντας ως χτίστες ή περιοδεύοντας στα χωριά πάνω σε γαϊδουράκια. Το θέατρο στην Παλαιστίνη γεννήθηκε πλανόδιο. Ήταν ή ήρωϊκή εποχή του θεάτρου στην χώρα μας. Εκείνοι που τή ζήσανε, έχουνε νοσταλγικές αναμνήσεις. Εκείνοι που τή μελέτησαν, νομίζουν ότι σύμφωνα με τήν όμαλή εξέλιξη, τὸ θέατρο ἐδῶ μπορούσε νὰ ἔχη φθάσει σ' ἕνα καλὸ ἐπίπεδο. Ἀλλὰ ή όμαλότητα δὲν εἶναι όμαλή σ' αὐτὴ τή χώρα.

Φασαρίες δημιουργήθηκαν — όσο παράξενο κι' αν φαίνεται — από υπερβολικό ένθουσιασμό. Μία ομάδα από νέους καλλιτέχνες, που είχαν συναίσθηση τής άπειρίας τους, πήγαν στο Βερολίνο για νὰ μάθουν τήν τέχνη απ' τους δασκάλους τής. Εκεί συνάντησαν τόν Μενάχη Γνέσση, που ἐρχόταν απ' τή Μόσχα, όπου είχε συμβάλει στην ίδρυση τής ομάδας τής «Άμπιμας», μετά τήν ἀναχώρησή τής απ' τήν Παλαιστίνη, κατά τις παραμονές του πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου.

Τὸ πρώτο πραγματικὸ θέατρο

ΑΤΑΪ. — Τότε ιδρύθηκε τὸ «Άθέατρον Ά ἀρτζιζραέλι», τὸ θέατρο τής Παλαιστίνης, και ἕνα βιβλικὸ ἔργο προκρίθηκε για τήν πρώτη παράσταση. Τὸ «Μπελαζάρ» πήγε θριαμβευτικὰ στο Τέλ - Άβιβ τὸ 1925. Ὁ Δρ. Άραρί, που από τότε ήταν ὁ πρῦτανος τῶν θεατροφίλων, εἶχε τὰ δάκρυα στα μάτια, όταν ἀποχαιρέτησε τὸ θίασο. Ὅλοι συμφώνησαν ότι ἐπὶ τέλους τὸ Τέλ - Άβιβ εἶχε δεῖ μιὰ πραγματικὴ θεατρικὴ παράσταση. Τὸ παίξιμο τῶν ήθοποιῶν βασιζόταν σε καθαρῶς μοντέρνες γραμμές, τὸ ὕφος ήταν ἀπόλυτα ὀρθόδοξο.

Στὸ μεταξύ μιὰ νέα δύναμη ἐμφανιζόταν. Ὁ Μοσέ Χαλεβή, που ήταν ἐπίσης ἕνα απ' τὰ μέλη τής πρώτης ομάδας τής «Άμπιμας», ἦρθε στην Παλαιστίνη και ἴδρυσσε ἕνα «ἐργατικὸ» θέατρο που ὀνόμασε «Όχέλ» («Τὸ ἀντίσκοινο»). Ἡ πρώτη παράστασή τους ὑπῆρξε «Οἱ ψαράδες» και τήν ἀκολούθησε λίγο ἀργότερα «Ὁ Γιακὸβ και ή Ραχήλ», ἔργα που ἐπέβαλαν ὀριστικὰ τὸν Χαλεβή ως σκηνοθέτη.

Ὁ Ἰσχακ Δανιέλ εἶχε πάρει μιὰ θέση μεταξύ τῶν καλλιτέρων σκηνοθετῶν τής Βουλγαρίας όταν μιὰ ἀντιπροσωπεία μιᾶς ομάδος, που εἶχε ἀποσπασθεῖ ἀπὸ τὸ «Ατάϊ», του ζήτησε νὰ πάη στο Τέλ - Άβιβ. Ὁ Δανιέλ δέχθηκε και ἴδρυσσε τὸ θέατρο Τέχνης, που ἄφισε ἐποχὴ μετὸ «Σαμπεθάϊ Τσβί», ὁποῖο ὁ Ἄριστὸ Κουτάι εἶχε τὸν καλλίτερο ρόλο τής καριέρας του ὡς Σουλτάνος και ή Μυριάμ Μπερνατίν - Κοὲν ὑπῆρξε ή «ἀποκάλυψη» ὡς Σάρα. Στὸ ἴδιο ἔργο διακρίθηκε και ἕνας νέος καλλιτέχνης, που εἶχε προσληφθῆ ἀπὸ τὸ «Ατάϊ» στο Βερολίνο, ὁ Σιμόν Φίνκελ.

Ὁ Δανιέλ ήταν ἕνας ἄνθρωπος αὐθόρμητος, πολὺ διαβασμένος και καλὸς σκηνοθέτης, ἀλλὰ στις σχέσεις του μετὸν κόσμο, δὲν φρόντιζε και πολὺ στο νὰ τᾶχη καλά με ὄλους. Ήταν ὁ πραγματικὸς τύπος του «Μποσέμ». Συχνὰ οἱ θίασοι που διηύθυνε διαλυόντουσαν, ἀλλὰ όταν τὸν φώναζαν για νὰ ἀνεβάσῃ ἕνα ἔργο, ἔκανε πάντα καλὴ δουλειά. Μιὰ απ' τις δυνατότερες παραστάσεις τής εβραϊκής σκηνης, ὑπῆρξε τὸ «R.U.R.» που τὸ παρουσίασε τὸ «Όχέλ» με δική του σκηνοθεσία.

Λίγο ἀργότερα ἔδωσε τὸ καλλίτερο μέρος του ἑαυτὸ του ὡς σκηνοθέτης τῆ «Ματάτε» («Ἡ σκούπα») μιᾶς σατυρι-

Ὁ Ἰσχακ Δανιέλ

κῆς ομάδας που εἶχε ἴδρυσθῆ πάνω στα ὑπολείματα του «Κουμπούμ», ἄλλου σατυρικοῦ θίασου που εἶχε ἴδρυσσει ἕνα χρόνο πρὶν (1927) ἕνας μέτριος ποιητής, ὁ Ἄβιγγτορ Χαμεϊρί. Ἀφου σκηνοθέτησε ἔξι ἔργα για τὸ «Ματάτε», ὁ Δανιέλ ἀπεχώρησε απ' τὸ θίασο, ἀλλὰ γύρισε σ' αὐτὸ ἀργότερα για τὸ κύκνειο ἄσμα του μετὸ «Τοπάζ» (1939). Λίγο ἀργότερα πέθανε.

Ἡ ἐμφάνιση τής «Άμπιμας»

Ἡ πρώτη ἐπίσκεψη τής «Άμπιμας» στη χώρα, τὸ 1928, ἔδωσε ἀφορμὴ σε γιορτασμούς. Ὁ θίασος ξανάφυγε στην Εδρώπη, ἀλλὰ γύρισε τὸ 1930 για νὰ μείνῃ και ν' ἀπορροφήσῃ ἄλλα συγκροτήματα, συμπεριλαμβανομένου του «Ατάϊ», και τὸς περισσότερους απ' τὸς καλὸς ήθοποιούς τῶν ἄλλων θίασων, συμπεριλαμβανομένου του Γνέσση. Ἀλλὰ δὲν ἀπορροφήθηκαν οὔτε τὸ «Όχέλ» οὔτε τὸ «Ματάτε», ὥστε για πολὺ καιρὸ ὑπῆρχαν τρεῖς ἐπίσημοι θίασοι στην Παλαιστίνη. Ἡ «Άμπιμα» ὅμως κατεῖχε πάντα τήν πρώτη θέση.

Ἀλλὰ τὸ ρεπερτόριο που ή «Άμπιμα» εἶχε φέρει απ' τή Μόσχα, ἐξατμίσθηκε γρήγορα. Ὁ Τσβί Φρίτλαντ και ὁ Τσεμερίνσκη, γνωστοὶ ήθοποιοί, δοκίμασαν τις δυνάμεις τους στη σκηνοθεσία, ἐνῶ ἀπὸ καιρὸ σε καιρὸ, νέοι σκηνοθέτες ἐρχόντουσαν απ' τὸ ἔξωτερικό. Ἦρθε ὁ Ντίκη απ' τή Ρωσία, και μετὰ ὁ Λέοπολντ Λέντμπεργκ και τέλος ὁ παλαίμαχος Λέοπολντ Τζέσνερ. Ὁ δεῦτερος παγκόσμιος πόλεμος ἐπέβαλε μιὰ ἀναγκαστικὴ διακοπή, και ὕστερα ἦρθε ὁ Γάβρο Γκάθρι για νὰ σκηνοθετῆ τὸν «Οἰδίποδα». Σ' ἕνα ἄρθρο που δημοσιεύθηκε ἀργότερα στο Λονδίνο, ὁ Γκάθρι, ἔγραψε ότι ὁ θίασος βρισκόταν μιὰ γενεὰ πίσω, ἀπὸ ἀπόψεως συγκρότων ἐξελέσεων.

Κανείς δὲν τὸν πίστεψε στο θίασο, ἀλλὰ τὸ διαπιστώσανε μόνοι τους όταν πήγαν στη Νέα Ὑόρκη, τὸ Μάιο του 1948. Και ή κρίση που ἐπηκολούθησε ὑπερπηδήθηκε με δυσκολία.

Ἡ νέα γενεὰ

Σήμερα ὑπάρχει ἕνας ἄλλος θίασος, τὸ «θέατρο Δωματίου», που ἀντιπροσωπεύει τή νέα γενεὰ, μολονότι μερικὰ απ' τὰ μέλη του εἶναι ἠλικιωμένοι με καρδιά ἀκόμα νέα. Ὁ θίασος αὐτὸς ἴδρυσθηκε πρὶν πέντε χρόνια ἀπὸ λίγους ἐπαναστάτες ὑπὸ τὸν Τζῶν Πασσόβσκη. Οἱ περισσότεροι απ' αὐτοὺς ἦσαν μαθητῆς τής Ἀμπιμας, που φλεγόντουσαν για νὰ παίξουν περισσότερο απ' ὅσον μπορούσε νὰ τοὺς ἀφίση ή «Άμπιμα». Ἡ ἱστορία του «Θεάτρου Δωματίου» εἶναι γνωστὴ. Κατόρθωσε νὰ φέρῃ μιὰ ἐπανάσταση στην τοπικὴ σκηνή.

Ὁ Πασσόβσκη (τὸ εβραϊκό του ὄνομα εἶναι «Μιλὸ») εἶχε μιὰ ξεχωριστὴ ἐπιτυχία, όταν σκηνοθέτησε τὸ πρῶτο εβραϊκὸ ἔργο που γνώρισε τήν εὐνοια του κοινου. Τὸ «Περπάτησαν στα χωράφια» του Μοσέ Σαμίρ — ἕνα ἔργο τής ἐνδοξης ἐποχῆς τής Παλμάχ — εἶναι ἀκόμα σήμερα τὸ πιὸ ἀγαπητὸ ἔργο τής ἐγχώριας παραγωγῆς. Ὁ Μιλὸ πήγε και στην Πράγα για νὰ τὸ ἀνεβάσῃ ἐκεῖ.

Αὐτὴ εἶναι, στις μεγάλες της γραμμές, ή εξέλιξη του εβραϊκοῦ θεάτρου απ' τήν ἐποχὴ τῶν παραστάσεων στη σκία του παλιου δένδρου του Τέλ Άβιβ.

CRITIC

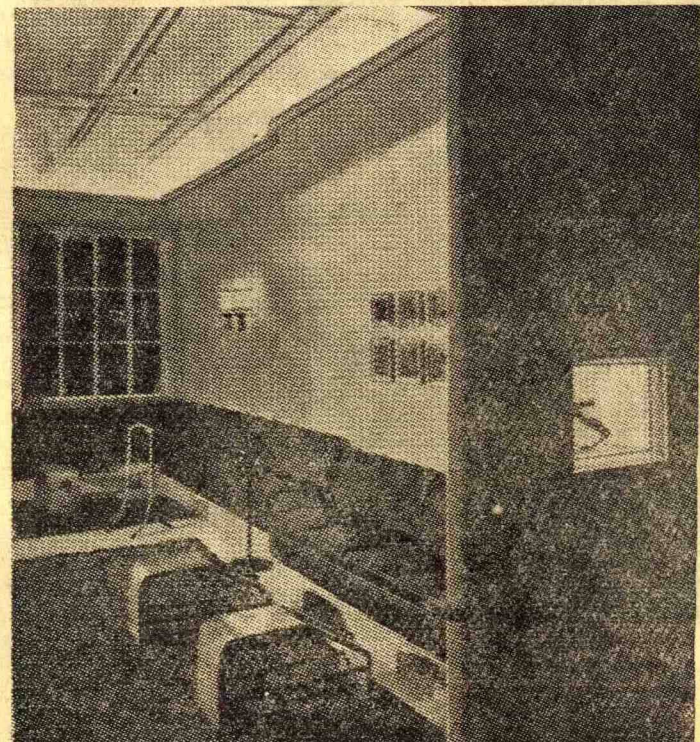
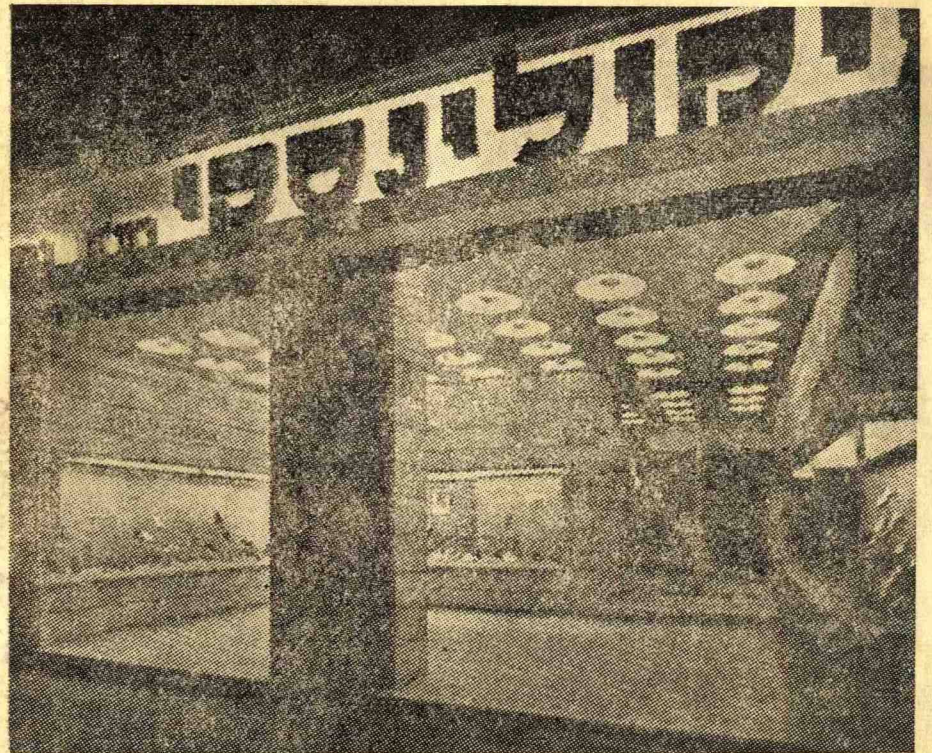
Ὁ Μιλὸ

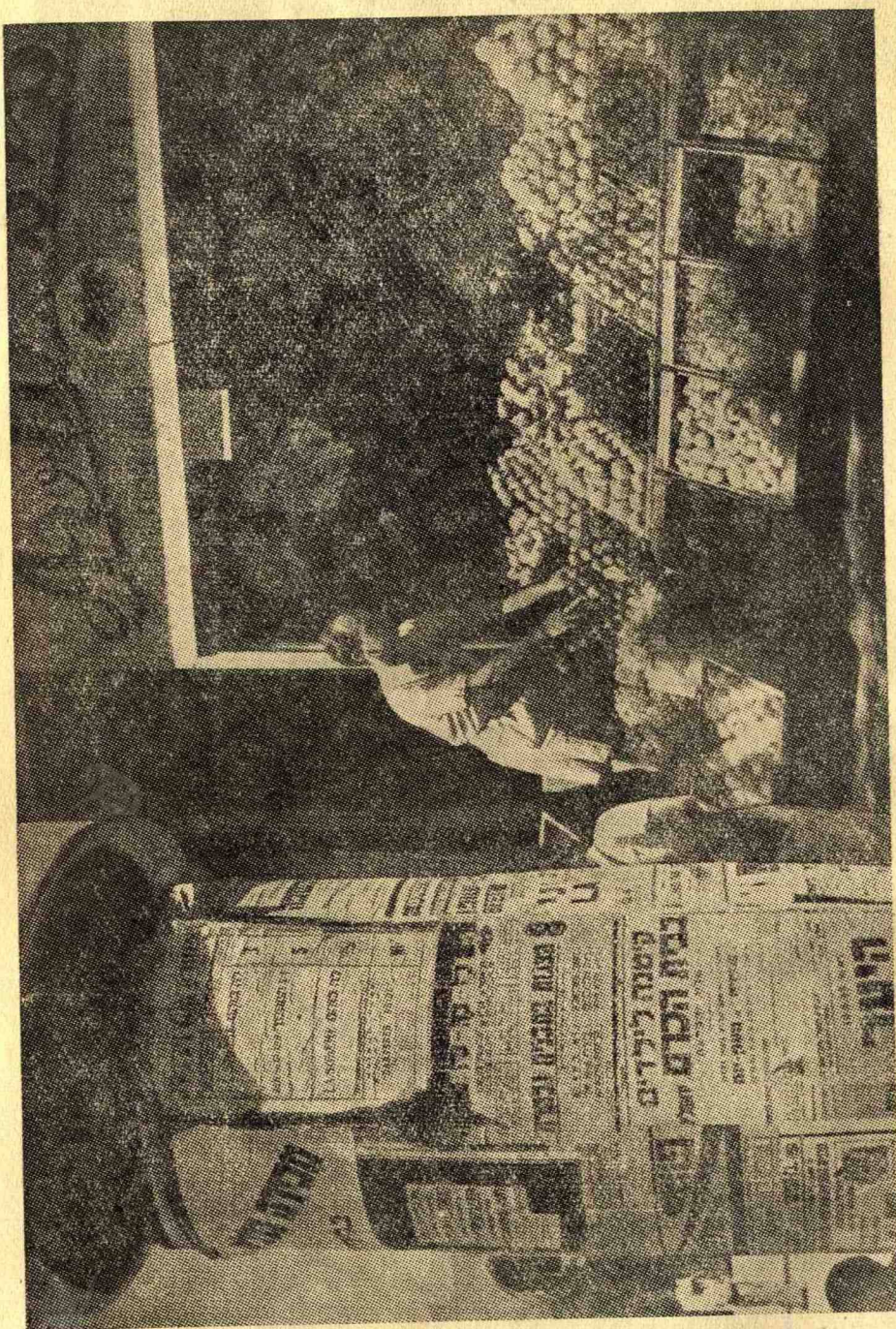
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΕΛ-ΑΒΙΒ

"Ένα κατάστημα πολυτελείας...

"Ένα νέο κατάστημα υποδημάτων. Έπάνω: η είσοδος. Αριστερά: το έσωτερικό.

Και τὸ λαϊκώτερο μαγαζί: τὸ μανδρίκο.

Οἱ Τελαβιβιάνοι διαβάζουν ἄπληστα!

τοῦ Δρος Πῶλ Ἀρονμπουργκ

Τι διαβάζει τὸ Τέλ᾽Αβιβ; Ἡ ἀπάντηση θὰ μπορούσε νὰ εἶναι: «πολύ περισσότερο ἀπὸ ὅσα ἀγοράζει». Ἡ δυσαναλογία μεταξὺ ἀγοραστῶν καὶ ἀναγνωστῶν ἑφημερίδων εἶναι πολὺ μεγαλύτερη στὸ Τέλ - Ἀβιβ παρὰ σὲ οποιαδήποτε ἄλλη πόλη τοῦ κόσμου, μὲ μόνη δυνατὴ ἐξαίρεση τὴ Βιέννη, ὅπου ὁ κόσμος ἔχει σχεδὸν χάσει τὴ συνή-

κάνεις νὰ βρῆ στὰ περίπτερα τῆς πόλεως ἑφημερίδες σὲ 20 τουλάχιστον γλώσσες, ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἔως τὸ 1933, μὲ τὴν ἀνέγερση τοῦ πρώτου περιπτέρου στὸ Τέλ - Ἀβιβ, μόνο λίγα βιβλιοπωλεῖα πουλοῦσαν ἑφημερίδες, καὶ ἡ πώλησή τους εἶχε ἀναληφθῆ ἀπὸ λίγους πράκτορες. Λίγες ξένες ἑφημερίδες φθάνανε στὴν ἀγορὰ καὶ ἦταν συνήθως δύσκολο νὰ τις βρῆ κανεῖς.

Ἀργότερα ὅμως, ἄρχισε νὰ πουλιέται ἡ «Bourse Egyptienne», πού ἔφθανε ἀπ' τὴν Αἴγυπτο μὲ μιὰ μέρα καθυστέρηση. Καὶ ἡ φιλελεύθερη ρωσικὴ ἑφημερίδα «Ποσλέδνια Νοβόσκη», πού τυπωνόταν στὸ Παρίσι ἀπὸ τὸν Μιζούκοβ, εἶχε ἐπίσης μεγάλη ζήτηση κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Περισσότερα ἀπὸ 1000 ἀντίτυπα τοῦ φύλλου αὐτοῦ πουλιόντουσαν κάθε μέρα, καὶ κάθε φύλλο τὸ διαβάζανε τουλάχιστον δέκα ἄνθρωποι. Ἀλλὰ ἀπὸ τότε πού σταμάτησε ἡ μετανάστευση ἀπ' τὴ Ρωσία, ἡ κυκλοφορία του μειώθηκε κατὰ πλῆθος. Κατὰ τὸν δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ἡ ἑφημερίδα αὐτὴ ὅπως καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ἀπὸ τὴν ΕΣΣΔ, ξαφανίσθηκε ἀπ' τὴν ἀγορὰ, καὶ μετὰ τὸν πόλεμο, κατόρθωσε νὰ ἐξασφαλίσει μιὰ μικρὴ κυκλοφορία.

θεῖα ν' ἀγοράζει ἑφημερίδες, ἐφ' ὅσον μπορεῖ νὰ τις διαβάσει στὰ καφενεῖα. Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη, τὸ Τέλ - Ἀβιβ ὀπωδῆποτε μοιάζει μὲ τὴ Βιέννη.

Τὸ ἀναγνωστικὸ κέντρο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς εἶναι ἐδῶ. Πρὶν ἀπ' τὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, μπορούσε

Τὰ προπολεμικὰ χρόνια ἀπετέλεσαν

έπλησης την κλασική εποχή για τις καθημερινές εφημερίδες «γίντις» (*) της Βαρσοβίας, το «Χάιντ» και το «Μομέντ», που γνώρισαν μεγάλη κυκλοφορία, πού παντός το «Χάιντ», που έφθασε τότε στον κολοφώνα της δημοτικότητας.

Τα διάφορα κύματα της μεταναστεύσεως θα μπορούσαν να κριθούν πάντοτε απ' τις πωλήσεις των περιπτέρων. Έτσι, με την αρχή της μεταναστεύσεως απ' τη Γερμανία, μεγάλη τύχη γνώρισαν η «Juedische Rundschau» του Βερολίνου, καθώς και εφημερίδες όπως το «Das Neue Tagebuch», το «Pariser Tageblatt», το «Neue Weltbuehne» και το «Freiheit».

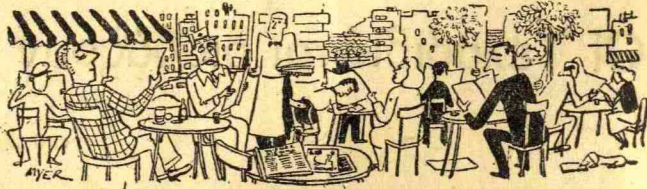
Εφημερίδες όπως το «Neue Zuercher Zeitung» και το «Prager Tagblatt» και τα σύγγρικά φύλλα είχαν κατά περιόδους μεγάλη ζήτηση. Απ' την Πολωνία έρχόταν η «Nasz Prseg-lad», το «Nowy Dzienik» και η «Chwila», αλλά είχαν ένα περιορισμένο αναγνωστικό κοινό. Απ' τις Αμερικανικές εφημερίδες, μόνο το «Αμερικάνικερ» σε «γίντις», κυκλοφορούσε στην τοπική αγορά.

Με την έκρηξη του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου η κατάσταση άλλαξε ξαφνικά. Λόγω του αποκλεισμού της Μεσογείου, σημειώθηκε μιὰ εξάμηνη διακοπή στην εισαγωγή των ξένων εφημερίδων. Μετά, οι εφημερίδες έφθασαν πάλι, κάνοντας το γύρο της Αμερικής, αλλά η καθυστέρηση ήταν πολύ μεγάλη.

Στο μεταξύ, το κοινό συνήθισε στον τοπικό εβραϊκό και αγγλικό τύπο, και οι δύο γερμανόφωνες εφημερίδες αύξησαν επίσης την κυκλοφορία τους. Στη χώρα έφθασαν και εφημερίδες απ' την Αίγυπτο, μεταξύ των οποίων και η αραβική «Αράμ», που είχε την προτίμηση

(*) «γίντις» γλώσσα των Εβραίων της Ανατολικής Ευρώπης.

των αραβικών κύκλων. Αργότερα, ήρθαν εφημερίδες απ' την Αγγλία, ενώ αποκλεισθηκε ο παρισινός τύπος, σταμάτησαν οι ρωσικές εφημερίδες απ' το Παρίσι, και ξαφανίσθηκε για πάντα η Βαρσοβία, ως εβραϊκό κέντρο. Η μόνη άλλη εφημερίδα που ερχότανε, εκτός απ' τις αγγλικές, ήταν το «Weltwoche» απ' την Ελβετία, που στάθηκε στην πρώτη γραμμή του αντιχιτλερικού αγώνα. Έφθανε στη

Παλαιστίνη περνώντας από γερμανοκρατούμενες χώρες, απ' την Αυστρία και απ' την Γιουγκοσλαβία. Το έστειναν απ' την Ελβετία ο' ένα πράκτορα στην Τουρκία, ο οποίος το έστειλε με τη σειρά του στην Παλαιστίνη. Η διάρκεια της μεταφορής ήταν μόνο 14 μέρες. Κατά τα χρόνια του πολέμου, τα αγγλικά φύλλα αύξησαν την κυκλοφορία τους, λόγω και των πολλών αγγλων στρατιωτών που σταθμεύανε εδώ. Το Κάιρο ήταν τότε το έκδοτικό και αναγνωστικό κέντρο της Μέσης Ανατολής. Το εβδομαδιαίο περιοδικό του Αγγλικού Στρατού «Παραϊντ» έβγαινε εκεί, όπως και το «Gen» και η έκδοση της Μέσης Ανατολής του «The Reader's Digest», η κυκλοφορία του οποίου έφθασε σε αριθμούς με πέντε ψηφία. Για να περιορισθεί η μεγάλη έλλειψη βιβλίων, τυπώθηκε στο Κάιρο μιὰ έκδοση της σειράς «Penguin Book», αλλά δεν απέδωσε ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Στενές σχέσεις αναπτύχθηκαν ανάμεσα στο Κάιρο και το Τέλ - Αβίβ, αφού το Κάιρο ήταν το έκδοτικό και το Τέλ - Αβίβ το αναγνωστικό κέντρο της περιοχής αυτής. Το «Πάλεσταϊν Πόστ» έφθασε τότε στην μεγαλύτερη κυκλοφορία του, έως ότου εμφανίσθηκε το «The Mid. East Mail», μιὰ εφημερίδα που δημοσίευε ο αγγλικός

στρατός για τους στρατιώτες, για να τους αποσπάση απ' τη σιωνιστική επίδραση του «Πάλεσταϊν Πόστ».

Εκείνη την εποχή σημειώθηκε άλλη μεταβολή. Για πρώτη φορά εμφανίσθηκαν στην τοπική αγορά βιβλία και δημοσιεύματα απ' τις Ηνωμένες Πολιτείες. Πράγματι, κατά το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, τα βιβλία ερχόντουσαν αποκλειστικά από την Αμερική, λόγω και της σοβαρής έλλειψης βιβλίων που υπήρχε στην Αγγλία, ενώ πριν τα αμερικανικά βιβλία δεν μπορούσαν να συναγωνισθούν τα αγγλικά που ήταν φθηνότερα. Το «Saturday Evening Post» και το «Λάϊφ» έγιναν πολύ δημοφιλή, ενώ οι εφημερίδες «γίντις» της Αμερικής, κέρδισαν πολύ έδαφος.

Με το τέλος του πολέμου και τη μεταβολή της πολιτικής καταστάσεως και τις μετακινήσεις των αγγλικών στρατευμάτων, η εισαγωγή δημοσιευμάτων απ' το Κάιρο και απ' την Αγγλία, περιορίσθηκε πολύ. Τότε είναι που ο εβραϊκός τύπος συνήλθε. Τα παιδιά των πρώτων μεταναστών φθάνανε σε μιὰ ηλικία που τους έκανε να γίνουν μέρος του εβραϊκού αναγνωστικού κοινού. Σήμερα ένας άπιστος αριθμός από εβραϊκά βιβλία της τζέπης πουλιέται στα περίπτερα του Τέλ - Αβίβ, και τουλάχιστον ένα καινούργιο τέτοιο βιβλίο εμφανίζεται κάθε μέρα.

Αυτές οι εκδόσεις σημειώνουν μεγάλη επιτυχία και πουλιούνται κατά δεκάδες χιλιάδων. Η ανάπτυξη του εβραϊκού τύπου συμπίπτει με τη νέα μαζική μετανάστευση. Τα γαλλικά έχουν πάλι κερδίσει πολύ έδαφος, και η κυκλοφορία της τοπικής γαλλόφωνης «Εφημερίδας της Ιερουσαλήμ»

αυξήθηκε πολύ. Η εισαγωγή δημοσιευμάτων απ' το Παρίσι όμως είναι πολύ περιορισμένη, λόγω της έλλειψης συναλλάγματος.

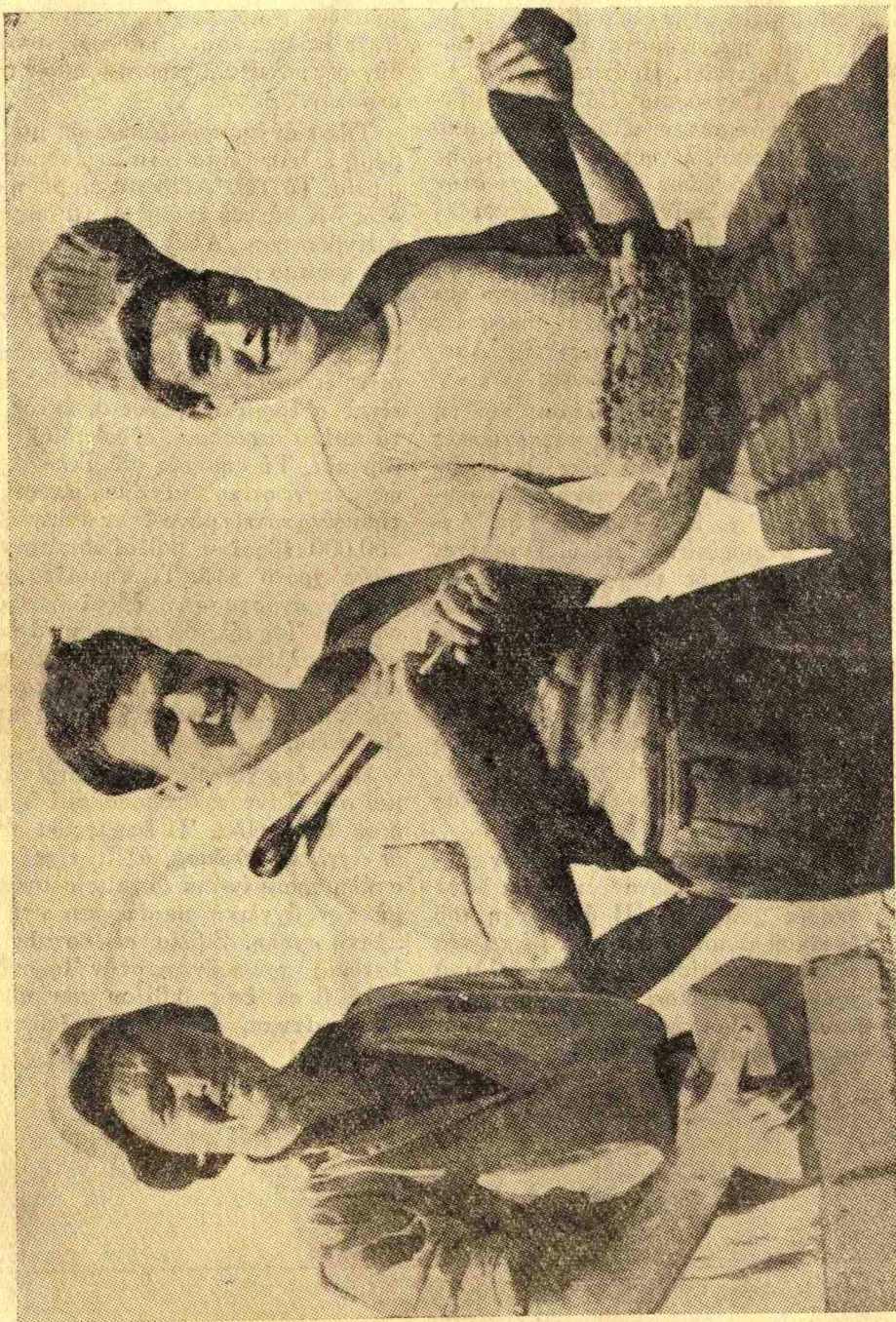
Η κυκλοφορία των εβδομαδιαίων τοπικών περιοδικών σε «γίντις» αυξήθηκε επίσης, καθώς και των τοπικών σύγγρόφωνων και γερμανόφωνων εφημερίδων.

Τώρα αντιμετωπίζουμε πάλι μιὰ σοβαρή έλλειψη από ξένα περιοδικά και βιβλία. Το Τέλ - Αβίβ θα διαβάσει στο εξής ότι θα του επιτρέψουν να διαβάσει η Κυβέρνηση. Αλλά ένα πράγμα είναι φανερό: το Τέλ - Αβίβ διαβάζει καταπληκτικά. Δεν υπάρχει καμιά άλλη πόλη της σημασίας του Τέλ Αβίβ, που να έχει δεκαπέντε καθημερινές εφημερίδες (απ' τις οποίες δέκα είναι ο' εβραϊκή γλώσσα), εκτός απ' τα πολλά περιοδικά, εβδομαδιαία και μηνιαία. Τη σημασία του Τέλ - Αβίβ, ως αναγνωστικού κέντρου, μπορεί να την κρίνει κανείς μόνο όταν θυμηθεί ότι 250.000 εβραϊκά βιβλία πουλιούνται κάθε χρόνο εδώ. Τι σημαίνει αυτό για την ανύσταση της εβραϊκής γλώσσας στο Ισραήλ, θα μπορούσε να εκτιμηθεί καλύτερα, όταν γίνη μιὰ σύγκριση με την απόπειρα επαναφορής της παλιάς Ιρλανδικής γλώσσας στην Ιρλανδία.

Πριν δυο χρόνια, όταν έτυχε να είμαι στο Σάννον, αγόρασα μιὰ Ιρλανδική εφημερίδα. Η εφημερίδα ήταν σε αγγλική γλώσσα, αλλά είχε μιση στήλη γραμμένη σε αρχαία Ιρλανδικά, με την αγγλική μετάφραση στη διπλανή στήλη. Βιβλία σε αρχαία Ιρλανδικά πουλιούνται στην Ιρλανδία, αλλά όταν ενός βιβλίου πουληθούν 60 αντίτυπα, θεωρείται εξαιρετική επιτυχία.

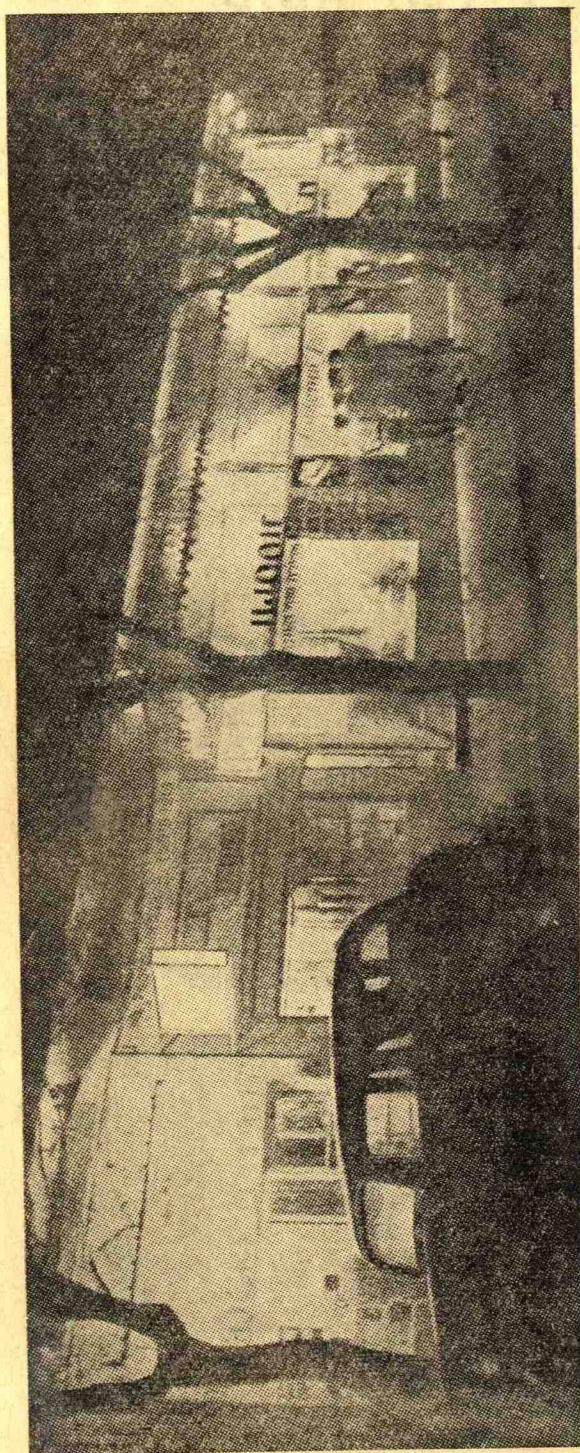

ΑΝΔΡΕΣ ΚΑΙ...

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΤΕΛ-ΑΒΙΒ

ΤΟ ΤΕΛ-ΑΒΙΒ ΤΗ ΝΥΧΤΑ

Σ' ένα από τὰ πιὸ γνωστά καφενεῖα τοῦ Τέλ-Ἀβιβ, ἓνα κρύο βράδυ τοῦ χειμῶνα, τὸ πιάνο, τὸ βιολί καὶ ἡ μπαταρία νιαούριζαν ἓνα «μπλιούζ» τοῦ 1935, ἐνῶ δύο τρία ζευγάρια χόρευαν ἀγκαλιασμένα, σὰν νὰ εἶχαν πιασθῆ ἀμοιβαίως στὶς λαβὲς μιᾶς πρωτότυπης πάλης.

Ξαφνικὰ τὰ γκαρσόνια χαμήλωσαν τὰ φῶτα.

«Θαῦμα! — ψιθύρισε λαχανιασμένη μιὰ μελαχροινὴ κοπελλίτσα, ποὺ μόλις εἶχε ἔρθει ἀπ' τὴ Νέα Ὑόρκη—ὅπως στὴν Ἀμερικὴ... τὰ φῶτα λιγοστεύουν... μουσικὴ... ἄστεϊα... τώρα ἀρχίζει ἡ νύχτα».

Στὸ τραπέζι τῆς παρουσιάσθηκε ἓνα γκαρσόνι.

«Θὰ εἶχατε τὴν καλωσύνη νὰ πληρώσετε — λέει — κλείνουμε τώρα».

Ἦταν 11.30' τὸ βράδυ. Ἀπὸ τὸ «Μιγδαλὸρ» καὶ τὸ «Μογκράμπι» ἀρχίζουν καὶ ξεχύνονται τὰ ρεύματα τῶν φίλων τοῦ κινηματογράφου. Συνωστίζονται στὶς στάσεις τῶν λεωφορείων, κουνιούνται, σχηματίζουν ἀσημάτιστες οὐρές, προχωροῦν καὶ διεκδικοῦν ὅλοι τὸ προνόμιο νὰ χαλάσουν πρώτοι τὶς πόρτες τοῦ λεωφορείου.

Μερικοὶ προσπαθοῦν νὰ βροῦν ἓνα τραπέζι ἐλεύθερο στὴν ἤδη πλήρη ὁδὸν Ἀλλεμπη, ὅπου ἐρασιτέχνες ἱστορικοὶ ἀναπολοῦν θρυλικούς καφέδες καὶ γλυκὰ μὲ σοκολάτα.

Ἄλλοι περικυκλώνουν ἓνα περίπτερο ἀναψυκτικῶν, ἐνῶ ὁ περιπτεριοῦχος, ἀπορροφημένος ἀπ' τὴν ἰδέα ὅτι πλησιάζει μεσάνυχτα, ὥρα νὰ κλείσῃ, καθαρίζει τὸ μάρμαρο καὶ ρίχνει καὶ νερὰ πάνω σ' ἓναν ἄτυχο πελάτη. Τὰ μπισκότα τῶν περιπτέρων, καὶ τὰ γλυκὰ «τσένα»

Μεσάνυχτα: Μιὰ πορτοκαλλάδα στὸ περίπτερο

τῶν καφενειῶν εἶναι τὰ μόνα πράγματα ποὺ μπορεῖ νὰ βρῆ ὁ κόσμος νὰ φάῃ. Καὶ δύσκολα βρίσκεται ἓνα ἐστιατόριο ἢ οἰοδήποτε ἄλλο κέντρο ἀνοικτὸ μετὰ τὰ μεσάνυχτα.

Ὅπου καὶ νὰ κοιτάξετε, δὲν θὰ μπορέσετε νὰ βρῆτε τίποτα ποὺ νὰ σημαίνει νυχτερινὴ ζωὴ στὸ Τελ Ἀβιβ ἢ καὶ σ' ὄλο τὸ Ἰσραήλ.

Υπάρχουν δύο ἢ τρία μέρη ὅπου γίνονται ἀπόπειρες ν' ἀνεβασθοῦν ὑπαίθριες παραστάσεις, καὶ φυσικὰ, καμμιά δωδεκαριά μέρη, ὅπου μπορεῖ νὰ χορέψῃ κανεὶς, μολονότι δὲν ἔχουν τίποτα ἑνὸς μοντέρνου κέντρου. Μπορεῖτε νὰ καταλήξετε στὰ τραπεζάκια ἑνὸς ξενοδοχείου τῆς Ρεχόβ Ἀγιαρκόν ἢ νὰ χρησιμοποιήσετε βαμβάκι γιὰ νὰ περιορίσετε, ἔστω καὶ λίγο, τὸν ἀπίστευτο θόρυβο ποὺ τέσσαρες ἄνδρες καὶ μιὰ τραγουδίστρια μποροῦν νὰ παράγουν.

Τὰ καφενεῖα

Ὅσο βραχνὴ κι' ἂν εἶναι αὐτὴ ἡ μοντέρνα ὀρχήστρα, δὲν μπορεῖ νὰ συναγωνισθῆ μὲ τὰ γραμμόφωνα καὶ τὰ ραδιόφωνα τῶν καφενειῶν

της παραλίας, πού προμηθεύουν μουσική για τή σερβιτόρα και τὸ φίλο της, γιὰ τὸ στρατιώτη και τή στρατιωτίνα, τὸ γαλατᾶ και τὸ κορίτσι του. Ἔως νὰ μεσάνυχτα ὑπάρχει σκληρὸς ἀνταγωνισμὸς ἀνάμεσα στὸ «Γαλάζιο Δούναβι» τοῦ ἐνὸς καφενεῖου και στὸ «Ἄνοιξε τὴν πόρτα, Ριχάρδε» τοῦ διπλανοῦ.

Ἄλλὰ τὰ μεσάνυχτα ὄλα σταματᾶνε. Ἀπὸ μιὰ ἄποψη, ὁ κόσμος σκοτώνει ἔτσι τὴ χαρὰ, ἀπὸ τὴν ἄλλη, μακραίνει τὴ ζωὴ. Μεσάνυχτα, και τὸ Τέλ Ἀβίβ κλείνει τὰ ξώφυλλα, σβύνει νὰ φῶτα στὰ μπάρ, και κάνει ταμεῖο.

Δύο ἢ τρία καφενεῖα ἔχουν τὸ προνόμιο νὰ μείνουν ἀνοικτὰ ὡς τὴ μία ἢ τίς δύο τὸ πρωτὶ, γιὰ νὰ μπορέσουν οἱ ἐργαζόμενοι ὡς ἄργα τὴ νύχτα, νὰ βροῦνε λίγο τσάι και κάτι νὰ φᾶνε, προτοῦ πᾶνε σπίτι. Συνήθως πέρνουν καφέ και μιὰ μπριζόλα.

Τὸ πιὸ γνωστὸ καφενεῖο τοῦ Ἰσραήλ εἶναι βέβαια τὸ «Κάζιτ», πού ἡ παράξενη πελατεία του τραβάει και τοὺς σοβαρότερους πολῖτες νὰ καθίσουν και νὰ πάρουν κάτι. Εἶναι τὸ τελευταῖο καφενεῖο μετὰ ἀπὸ μιὰ σειρά κακόφημα κέντρα και οἱ ἐλεύθεροι ἐπαγγελματίες εἶναι οἱ πελάτες του. Ἄλλὰ οὔτε αὐτὴ δὲν εἶναι νυχτερινὴ ζωὴ και γι' αὐτὸ θέλησα νὰ ρωτήσω κάποιον ἀστυφύλακα τοῦ Τέλ Ἀβίβ. «Νυχτερινὴ ζωὴ;» εἶπε ὁ νεαρὸς και γερός ἀστυνομικὸς—Λυποῦμαι... δὲν ἔχουμε νυχτερινὴ ζωὴ ἐδῶ».

Κάποιος ἀστυνόμος δὲν ἐξέφρασε τὴ λύπη του, ἀλλὰ θέλησε μᾶλλον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν κατάσταση.

«Ἐπάρχουν μερικὲς λέσχες—εἶπε, ἀλλὰ προσέθεσε ἀμέσως ὅτι δὲν ὑπάρχουν χαρτοπαικτικὰ κέντρα. «Τὰ κλείσαμε ὄλα. Πρὶν λίγο καιρὸ κάναμε αἰφνιδιασμὸ σ' ἕνα σπίτι τοῦ κέντρου και πιάσαμε μερικὰ πρόσωπα πού παίζανε, μαζὺ μὲ τὸν οἰκοδεσπότη. Δὲ χρειάσθηκε οὔτε κᾶν νὰ τοῦ ποῦμε νὰ κλείσῃ. Ἐκλείσει τίς πόρτες μόνος του».

Ἡ ἀστυνομία παρακόλουθεῖ τὴν κατάσταση. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ξεφιλτρώνουν χαρτοπαικτικὰ κέντρα, σημαδεύονται και κλείνουν.

«Μερικὲς φορὲς—προσέθεσε ὁ ἀστυνόμος, προσπαθώντας νὰ μοῦ δώσῃ κουράγιο — πέφτουμε πάνω σ' ἕνα κομψὸ μπακαρᾶ, σ' ἕνα σεμὲν ντέ - φέρ ἢ σ' ἕνα πόκερ... και οἱ διαφορὲς μπορεῖ νὰ εἶναι μεγάλες. Θὰ μένατε κατάπληκτος ἂν ξέρατε ποιοὶ εἶναι οἱ παίκτες. Ἀπὸ τὸ ντύσιμό τους μοιάζουν ὄλοι μεταξύ τους, ἀλλὰ ὅταν κάνετε ἔλεγχον βρίσκετε ὅτι λίγοι εἶναι ἐπιχειρηματίες, μερικοὶ σωφέρ, μερικοὶ στρατιῶτες και μερικοὶ παίκτες ἐπαγγελματίες. Ὅταν ὑπάρχουν και γυναῖκες σὲ τέτοια μέρη, εἶναι συνήθως ἀπὸ γνωστὲς οἰκογένειες και συνήθως παρακαλοῦνε τὴν ἀστυνομία «Σᾶς παρακαλῶ, νὰ μὴ δώσετε τ' ὄνομά μου». Ἄλλὰ ἡ παράκλησή τους δὲν ἰκανοποιεῖται.

Δὲν ὑπάρχουν καπηλιὰ

Ὁ ἀστυνόμος προσπαθοῦσε νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὅσο μποροῦσε. Ἄφισε τὴ μνήμη του ν' ἀνατρέχῃ πίσω σὲ διάφορες περιπτώσεις μέθης, κυττάζοντας νὰ συμπληρώσῃ τὴν εἰκόνα πού ἤθελα. Ἄλλὰ τὸ σημεῖο πού μποροῦσε περισσότερὸ νάχη σχέση μὲ τὴ νυχτερινὴ ζωὴ, ὑπῆρξε ἡ πρόσκληση πού μοῦ ἔκανε νὰ μὲ πάρῃ μαζὺ του σὲ μιὰ περιπολία, στοὺς σιωπηλοὺς δρόμους και στίς ἔρημες λεωφόρους.

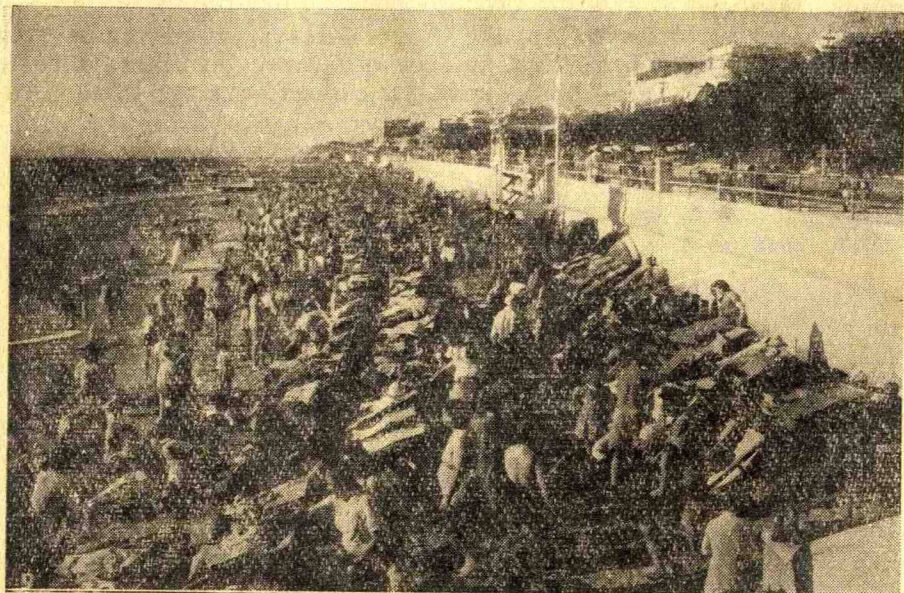
— Δὲν ὑπάρχουν καπηλιὰ στὸ Ἰσραήλ—μπορεῖτε βέβαια νὰ βρῆτε ποτὰ σὲ ἐστιατόρια και ξενοδοχεῖα, ἀλλὰ πουθενὰ δὲν ὑπάρχει ἐκείνη ἡ φιλικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς μύρας, προσεκτικὰ συγκρατημένη μέσα στίς κινητὲς πόρτες τῶν καπηλιῶν. Νὰ ὑπῆρχε ἔστω κι' ἕνα τέτοιο μέρος,

και θὰ μποροῦσα ἴσως νὰ δώσω μιὰ εἰκόνα νυχτερινῆς ζωῆς. Κάποτε, σ' ἕνα πανδοχεῖο τοῦ Κάμπερλαντ, ἕνας φιλόξενος γέρος, γεμάτος μετᾶλλια ἀπ' τὸν πόλεμο τῶν Μπόερς, παρατηροῦσε τὴν ἡσυχία τῆς ταβέρνας ἐκείνης.

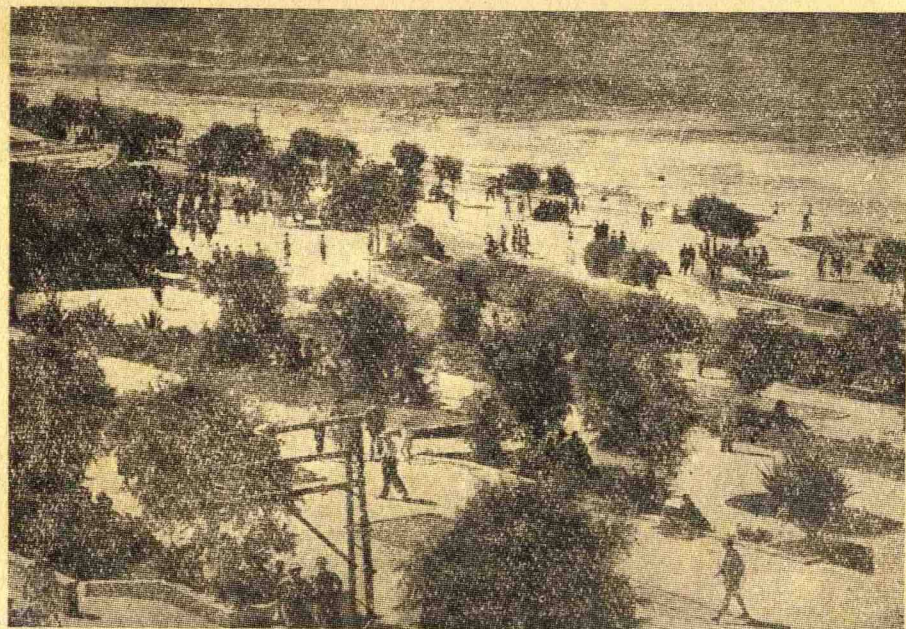
«Ἄλλὰ ἂν πᾶτε στὸ Ἄργκας Ἄργς—ἔλεγε, χτυπώντας με στὸν ὦμο—ἐκεῖ θὰ βρῆτε ζωὴ. Ἐκεῖ παίζουν «ντόμινο». Ἄν θέλετε κι' ἔσεῖς νυχτερινὴ ζωὴ στὸ Τέλ - Ἀβίβ, κατεβῆτε στὰ ὑπόγεια τῆς ὁδοῦ Ἄλ-λεμη; ἐκεῖ παίζουν πίκ - πόγκ.

Η ΠΑΡΑΛΙΑ

Ἡ πλάζ γεμάτη κόσμο τὸ καλοκαίρι...

καὶ ἡ παραλία, ὁ κλασσικὸς περίπατος τῶν Τελαβιδιάνων

ΙΣΡΑΗΛΙΑΝΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΙΕΝΤΙΑΤ ΑΑΡΕΤΣ

2

Γύρισα ἀπὸ τὸ "Εμεκ Ἀγιαροντὲν ἔκθαμβος. Εἶχα διαβάσει πολλά, μὴ εἶχανε πῆ περισσότερα, ἀλλὰ ποτὲ δὲν περίμενα ἕνα τέτοιο πρᾶγμα, μιὰ τέτοια συμφωνία ὁμορφιάς καὶ πρασίνου, ἕναν τέτοιο θρίαμβο τῆς φύσεως.

Γύρισα μὲ μιὰ βαθειὰ ἱκανοποίηση καὶ μὲ μιὰ μεγάλη συγκίνηση. Γιατὶ περπατώντας μέσα στοὺς κάμπους πὸν ἀπλώνονται ἀμέσως μετὰ τὰ γαλάζια νερά τῆς Κινέρει, σταμάτησα καὶ προσκύνησα μπροστὰ στοὺς τάφους δύο μεγάλων δασκάλων τοῦ "Εθνους.

Ἐκεῖ, μέσα στὴ σκιά πὸν σκεπάζει τὸ ἥσυχον καὶ μικρὸ νεκροταφεῖο τῆς μοσαβᾶς Κινέρει, στάθηκα ἀρκετὴ ὥρα στὸν τάφο τοῦ Μπέρλ Κατονέλσον. Δίπλα του ὑπάρχει μιὰ ἐπιγραφή, πὸν ἀναφέρει μιὰ ἀπὸ τίς φράσεις τοῦ ἀγέραστου ἐργάτη, πὸν ἀποτελεσε ἕνα σύνθημα στὴ μάχη γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία μας: «Μὲ κεφαλῆς θὰ σπάσουμε τὰ σίδηρα πὸν μᾶς δεσμεύουνε, καὶ μαζί θὰ ἀνέβουμε τὸ δρόμο τῆς ἀπελευθερώσεως». Ὁ Κατονέλσον, ὁ ἠγέτης, ὁ ἐργάτης, ὁ ἰδεολόγος, ὁ δημιουργὸς μιᾶς κινήσεως! Ἡ γελασὴ του φυσιογνωμία ἐρχεται πάντοτε στὴ μνήμη ἐκείνων πὸν ἐπισκέπτονται τὴ πράσινη καὶ ὠραία μοσαβᾶ, στὴν ὁποῖα ὁ μεγάλος πρωτοπόρος εἶχε χαρίσει ἕνα σημαντικὸ μέρος τῆς τόσο μεγάλης καὶ δημιουργικῆς του ἱκανότητος.

Ἀκούγεται τὸ μονοκρητὸ τοῦ Ἰορδάνη καὶ χάνεται στὸν ὁρίζοντα ἡ πρασι-νάδα, ὅταν μπαίνει κανεὶς στὸ νεκροταφεῖο τῆς Ντεγκάνιας, γιὰ νὰ προσκυνῆσθαι στὸν τάφο τοῦ πατέρα τῆς γῆς μας, τοῦ Ἀαρὼν Δαυὶδ Γκόρντον. Δὲν ξέρω γιατί, ἀλλὰ πλησιάζοντας ἐκεῖνο τὸ ἀπλούστατο μνημεῖο πὸν σκεπάζει τὸν φιλόσοφό-

ζει, ὁ ΟΗΕ ἔδωσε 10 μέτρα σὲ μᾶς καὶ 10 στοὺς Σύριους, μετὰ ἄλλα 10 σὲ μᾶς καὶ ἄλλα 10 στοὺς Σύριους, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι τὸ Γιαρμούκ ἢ μᾶλλον πρὶν ἀπ' αὐτό, λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ Οὐάντι Χάμμα πὸν ἀρχίζει ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Ὑπεριορδανίας καὶ τελειώνει ἀκριβῶς στὸ Γιαρμούκ. Λοιπὸν ἀπὸ τὰ συρματοπλέγματα βλέπει κανεὶς 10 μέτρα γῆς πὸν εἶναι ὀργανωμένα καὶ 10 ὄχι, 10 ναὶ καὶ 10 ὄχι. Οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ Τὲλ Κασάο ἐργάζονται τὴ γῆ καὶ πρέπει νὰ προσέξουν νὰ μὴν πατήσουν κατὰ λάθος τὰ 10 ἐχθρικά μέτρα, μήπως θεωρηθῆ αὐτὴ παραβίαση τῆς ἀνακωχῆς. Καὶ ἀναρωτιέται κανεὶς πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐργάζεται κανεὶς μὲ τέτοιες συνθῆκες. Τὸ ρωτῶ στοὺς χαρβερίμ τοῦ κιμπούτς καὶ δὲν μοῦ ἀπαντοῦν. Ἡ μᾶλλον λένε : «Πρέπει νὰ συμμορφωθοῦμε μὲ τὶς διαταγὰς πὸν λαμβάνουμε». Κατεβαίνοντας ἀπὸ τὰ συρματοπλέγματα πρὸς τὰ λίγα ξύλινα σπίτια πὸν ἀποτελοῦν τὸ Τὲλ Ἀλ Κασάο, βλέπουμε ὅλο τὸ Ἔμεκ Ἀγιαρντέν : ἀπὸ τὴ Μασσάνια καὶ τὸ Σαάρ Ἀγκολάν μέχρι τὴν Τιβεριάδα καὶ πρὸς τὰ πέρα ἀκόμα, μέχρι τὸ Σαφάντ. Ἀξίζει νὰ φωτογραφηθῆ μιὰ τέτοια εἰκόνα. Τὸ ἔκανα ἄλλὰ κατὰ ξέχασα διότι ἡ φωτογραφία κἀκε. Θὰ εἶναι γιὰ τὴν προσεχῆ φορὰ.

Ἀπὸ ἓνα φρικτὸ μονοπάτι περνᾶμε γιὰ τὸ Ἔιν Γκέβ. Τί ἀριστοῦργημα, τί κατορθώμα τῆς ἀνθρώπινης θελήσεως. Σοῦ φαίνεται πραγματικά σὰν ὄαση. Μὲ δρόμους φαρδεῖς καὶ ὠραίους, μὲ κήπους, μὲ σπίτια μεγάλα καὶ εὐάερα, μοιάζει τὸ κιμπούτς σὰν ἓνα μικρὸ ἔδεμ μέσα σὲ μιὰ κόλαση πέτρας καὶ ἡλίον. Καθόμαστε στὸ ἐστιατόριο τοῦ κιμπούτς. Καὶ εἶσι, ὅπως ἰσῶμε τὰ φρέσκα ψάρια τοῦ κιμπούτς, ἓνας δικός μας θυμᾶται τὸ Φάληρο ἢ τὴ Βουλιαγμένη. Ἀναπαύεται κανεὶς ἐδῶ στὸ Ἔιν Γκέβ, καὶ θαυμάζει τὴ φύση. Χωρὶς ψαράδων, τὸ κιμπούτς αὐτὸ ἀναπτύχθηκε ἀλματωδῶς ὥστε νὰ περιλαμβάνεται τώρα μετὰ τῶν πρὸ σημαντικῶν κιμπούτσιμ τῆς χώρας.

Ἐνα βαποράκι κάνει τὴ γραμμὴ μετὰ τὸ Ἔιν Γκέβ καὶ τῶν ἄλλων σημείων τῆς λίμνης. Ἀνῆκει στὸ κιμπούτς καὶ εἶναι τὸ μοναδικὸ σ' ὅλη τὴ λίμνη : Μοῦ λένε ὅτι ἔγινε ἀγῶνας ταχύτητος γιὰ τὴν ἀπόκτηση τοῦ προνομίου αὐτοῦ, καὶ ὅτι στὸ τέλος οἱ ψαράδες τὰ κατάφεραν πρῶτοι. Μένει κανεὶς ἔλπιηκτος μπροστὰ στὸ ἐφευρετικὸ πνεῦμα ἢ μᾶλλον σὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποία ἐκμεταλλεύονται οἱ χαρβερίμ αὐτὰ τὰ πράγματα.

Πολλὰ θὰ μπορούσαν νὰ γραφοῦν. Τὸ Ἀφικίμ, μὲ τὶς πολυκατοικίες του (εἶναι κιμπούτς) καὶ τὸ ἐργοστάσιό του ἀπὸ κόντρα πλακέ, τὸ Ἀσνίτ Γιακῶβ μὲ τὸ ἐργοστάσιο μαρμελάδων καὶ χυμῶν, καὶ ὅλη ἡ περιοχὴ μέχρι τὸ Ναζαρέτ, τὸ Ναϊσέρει, ὅπως τὸ λέμε ἐμεῖς. Ἀλλὰ θὰ ἦταν πολλὰ. Καὶ σιαματᾶτε ἐδῶ, Κάποιος θὰ πῆ : τί διάβολο, τόσο μικρὴ χώρα, πῶς θὰ μπορούσε νὰ γράψῃ τόσο πολλὰ κανεὶς ;

Ἐδῶ στὸ Ἰσραήλ, θὰ ἀπαντοῦσε ὁ ἄλλος, τὸ κάθε βῆμα ἔχει καὶ ἱστορία, γιὰ τὴν ἢ κάθε σπιθαμὴ χιτίζεται καὶ καλλιεργείται.

Γ. Φ.

Ἰσραηλιανὴ ζωὴ

Ἡ Ἰσταντροῦτ ἀποχωρεῖ ἀπὸ τὴν Παγκόσμια Ὁμοσπονδία Ἐργατικῶν Συνδικάτων.

Κατὰ τὴν Συνεδρίαση τῆς νύκτας τῆς Πέμπτης, 11 Μαΐου, τὸ Ἐκτελεστικὸ τῆς Ἰσταντροῦτ ἀποφάσισε νὰ ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τὴν ὑπὸ κομμουνιστικὸν ἔλεγχον Παγκόσμια Ὁμοσπονδία Ἐργατικῶν Συνδικάτων, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ μὴν συμμετάσχη σὲ καμμιά ἄλλη διεθνή ἐργατικὴ ὁμοσπονδία. Ἡ ἀπόφαση ἐλήφθη μὲ 26 ψήφους ἔναντι 16. Ἀμέσως μετὰ, τὰ μέλη τοῦ Μαπάμ στὸ Ἐκτελεστικὸ δῆλωσαν ὅτι θὰ προσφύγουν στὸ Συμβούλιο τῆς Ἰσταντροῦτ.

Μιὰ πρόταση τοῦ κομμουνιστικοῦ μέλους Ἔστερ Βιλένσκα, νὰ γίνῃ δημοψήφισμα ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἰσταντροῦτ ἀπερρίφθη. Ἡ ἀπόφαση περιλαμβάνει μιὰ ἐκκλήση στὸν ἐργατικὸν κόσμον νὰ ἐπιδείξῃ πνεῦμα κατανοήσεως, καὶ ν' ἀποφύγῃ τὸ σημερινὸ χάσμα νὰ γίνῃ ὀριστικόν. Ἡ Ἰσταντροῦτ θὰ στείλῃ μιὰ ἀντιπροσωπεῖα παρατηρητῶν σὴν προσεχῆ Διάσκεψη τῆς Π. Ο. Ε. Σ. γιὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν στάση τῆς.

Ἡ συζήτηση διεξήχθη σὲ σχετικῶς ἤρεμη ἀτμόσφαιρα, γιὰ τὸ ζήτημα εἶχε προηγοι μὲνως συζητηθῆ καὶ στὸν τύπον καὶ σὲ ἰδιαίτερες συσκέψεις. Πιστεύεται τώρα ὅτι ἀπεφεύχθη μιὰ διάσπαση τῆς Ἰσταντροῦτ, δεδομένου ὅτι ἡ ἀπόφαση δὲν ὑποστηρίζει καμμιά διεθνή ἐργατικὴ ὁμάδα.

Οἱ λόγοι πὸν ἐπιβάλλουν τὴν ἀποχώρηση ἀνεπτύχθησαν ἀπὸ τὸν χαβέρ Ζάλμαν Ἀαρὸνοβιτς, Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Μαπάι, ὁ ὁποῖος εἶπε ὅτι :

1) Ἡ Π. Ο. Ε. Σ. εἶναι σῶμα ὑπὸ κομμουνιστικὴν κυριαρχίαν.

2) Εἶναι ὄργανον τῆς πολιτικῆς τῆς Κόμινφορμ.

3) Εἶναι ἓνα ὄπλο στὸν ψυχρὸ πόλεμον μετὰ τὴν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

4) Εἶναι ἓνα ἀντισιωνιστικὸν σῶμα.

«Δὲν θέλω νὰ εἶμαι μέλος μιᾶς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως» εἶπε ὁ Ἀαρὸνοβιτς. Ἐπί πλέον δὲν ὑπάρχει κατένας λόγος, εἶπε, νὰ συμμετάσχουμε σ' ἓναν ψυχρὸν πόλεμον πὸν εἶναι πρόλογος ἑνὸς πραγματικοῦ πολέμου. Καὶ πάντως, ἔχουμε τὸν δικὸν μας πόλεμον, τὴν ἐπιστροφή τῶν ἐξορίστων.

Ὑποβάλλοντας τὴν πρόταση τῆς πλειοψηφίας ἐκ μέρους τοῦ Ἐκτελεστι-

κοδ, ο Χαβέρ Ρεουβέν Μπούρσταιν είπε ότι η 'Ισταντρούτ προσεχώρησε στην Π.Ο.Ε.Σ. γιατί αυτή αποτελούσε μια προσπάθεια ένωσης του εργατικού κόσμου. 'Εφ' όσον τώρα υπάρχουν όχι μία αλλά δύο Διεθνείς, δεν είναι δυνατόν για την 'Ισταντρούτ να παραμείνη στη μία των δύο. 'Η 'Ισταντρούτ παρευρίσκετο στη Διάσκεψη της Π.Ο.Ε.Σ. στο Μιλάνο, αλλά δεν μπορεί να συμμορφωθεί με καμιά των αφοφάσεων της. Μόνο έγκαταλείποντας την Π.Ο.Ε.Σ. θα μπορέσει η 'Ισραηλιανή εργατική κίνηση να ξαναβρεί την ισορροπία της, και έτσι να σταθή στο πλευρό της Κυβερνήσεως στην πολιτική της ουδέτερότητας. Οι σκοποί των δύο Διεθνών 'Εργατικών δεν είναι οικονομικοί αλλά πολιτικοί, προσέθεσε. 'Επαναλαμβάνοντας την έπιθυμία των εργατών του 'Ισραήλ να παραμείνουν σε φιλικές σχέσεις με όλους τους εργάτες του κόσμου, ο χαβέρ Μπούρσταιν διέψευσε τις καταγγελίες ότι άσκήθηκε πάνω στην 'Ισταντρούτ πίεση εκ μέρους της Δύσεως, για να έγκαταλείψει την υπό 'Ανατολικήν κυριαρχία δημοσπονδία. Μολταταύτα, υπενθύμισε ότι η Ρωσία δεν δέχθηκε την πρόσκληση της 'Ισταντρούτ να στείλη έδω μία αντιπροσωπεία, και ότι ακόμα και η Πολωνία ματαίωσε την τελευταία στιγμή την έναχώρηση της εργατικής της αντιπροσωπείας για το 'Ισραήλ.

Ο Πρόεδρος του 'Εκτελεστικού, χαβέρ Λουμπιάνκοβ άπήντησε στην πρόταση του κομμουνιστού μέλους για την διενέργεια δημοψηφίσματος μεταξύ των μελών της 'Ισταντρούτ και στην πρόταση του Μαπάμ περί συγκλίσεως του Γενικού Συμβουλίου, λέγοντας ότι το 'Εκτελεστικό έλαβε έν λευκώ έντολή να αποφασίση επί του ζητήματος αυτού.

Οικονομικά νέα

Οι 'Ηνωμένες Πολιτείες έδωσαν μια σημαντική παραγγελία στο εργοστάσιο υποδημάτων «'Αμσαπέρ» της Χαΐφας. Οι εισαγωγές τροφίμων κατά τον 'Ιανουάριον 1950 κάλυψαν μόνο το 22% των συνολικών εισαγωγών. 'Η ανάλογα τον 'Ιανουάριον 1949 ήταν 33%.

Το Κουπάτ 'Όλιμ

Κατά το 1949 το Κουπάτ 'Όλιμ άνοιξε 162 κλινικές στο 'Ισραήλ. 'Ετσι ο συνολικός αριθμός των κλινικών του Κουπάτ 'Όλιμ ανέβηκε σε 535. 'Υπολογίζεται ότι 30 000 άτομα νοσηλεύονται καθημερινώς στις κλινικές αυτές.

'Ο Δήμος της Μπερσέμπα

Μετά από 15 μήνες στρατιωτικής

διοικήσεως, η Μπερσέμπα έγινε δήμος. 'Ο νέος δήμαρχος είναι ο κ. Δαβίδ Τουβιγιάου.

Για τους περιηγητές

Οι περιηγητές που επισκέπτονται το 'Ισραήλ, θα μπορούν να πάρουν μαζύ τους, φεύγοντας, διάφορα δώρα, χωρίς κανένα περιορισμό. Θα πρέπει όμως ν' αποδείξουν ότι τα δώρα αγοράσθηκαν με το συνάλλαγμα που είχαν μαζύ τους κατά την έξοδο τους στο 'Ισραήλ. Για τα δώρα αυτά οι περιηγητές απαλλάσσονται άπ' το φόρο πολυτελείας.

'Αθλητικά νέα

Στο ευρωπαϊκό πρωτάθλημα του γυναικείου μπάσκετ, που έγινε στη Βουδαπέστη, το 'Ισραήλ ένίκησε την 'Ολλανδία με 31 - 21.

Κατασκευή φορητών

Φορητά και λεωφορεία «Μάκ» (τύπου Ντιζελ και με βενζίνη) θα κατασκευάζονται στο 'Ισραήλ, μετά άπ' τη συμφωνία που κλείσθηκε ανάμεσα στην εταιρία αυτή στις 'Ηνωμένες Πολιτείες και στην εταιρία «Κάιζερ Φραϊζερ» στο 'Ισραήλ. Το εργοστάσιο αυτόκινητων της τελευταίας άνεγείρεται τώρα κοντά στη Χαΐφα.

Το έπεισόδιο του «Σάντερλαντ»

Το ύδροπλάνο «Σάντερλαντ», του παρακτίου σμήνους της ΡΑΦ, που έρχοταν άπ' το Μπαράν με κατεύθυνση προς την Πικρή Λίμνη (Αίγυπτο), πέταξε πάνω από το Ισραηλιτικό έδαφος στην περιοχή της λίμνης Τιβεριάδας. 'Ισραηλιανά καταδιωκτικά έκαναν τα συνήθισμένα σήματα και ζήτησαν άπ' το ύδροπλάνο να προσγειωθή. 'Αφού δεν δόθηκε άπάντηση άπ' το πλήρωμα του ύδροπλάνου, τα καταδιωκτικά έρριξαν μερικές προειδοποιητικές βολές. Το ύδροπλάνο τότε ακολούθησε τα καταδιωκτικά και προσθαλασώθηκε κοντά στο λιμάνι του Τέλ·'Αβίβ. Το πλήρωμά του όδηγήθηκε στη ξηρά για ν' ανακριθί, 'Η Βρετανική Πρεσβεία πληροφορήθηκε το έπεισόδιο και ο άεροπορικός της ακόλουθος ήταν παρών στην άνάκριση. Κατά την άνάκριση, που έγινε σε φιλικό τόνο, ο διοικητής Γιένιτς δήλωσε ότι το άεροσκάφος είχε χάσει τον προσανατολισμό του. 'Αφού ο διοικητής Γιένιτς υπέγραψε το πρακτικό των δηλώσεών του, ο 'Αγγλος άεροπορικός ακόλουθος ζήτησε έπισήμως ν' άφεθή έλεύθερο το πλήρωμα, πράγμα που έγινε δεκτό.

'Η άξιοποίηση του Νέγκεβ.

Σε μια συνέντευξη προς την έφημε-

ρίδα «Νταβάρ», ο προϊστάμενος των υπηρεσιών του Νέγκεβ, δήλωσε ότι οι προσπάθειες του άποβλέπουν αυτή τη στιγμή στις συγκοινωνίες, άεροπορικές και μη, στην ύδρευση, στην κατασκευή ενός λιμανιού για πλοία και άλιευτικά, στην ίδρυση ενός σταθμού μελετών για τη γεωργία και την άναδάσωση, στην άνάπτυξη των έρευνών.

'Η πρώτη δόση της κρατικής ένισχύσεως ύπήρξε 400 000 λίρες.

Ός σήμερα, οι ειδικές υπηρεσίες κατασκεύασαν ένα άεροδρόμιο κοντά στο 'Ελάτ και η εταιρία «'Ελ—'Αλ έγκαινίασε μια ταχυτική άεροπορική γραμμή Λύντα—'Ελάτ για έπιβάτες και έμπορεύματα. 'Εγιναν γεωτρήσεις που όδήγησαν στην άνακάλυψη σημαντικών ποσοτήτων γλυκού νερού, 18 χιλιόμετρα άπ' την άκμή. Οι σωλήνες φθάνουν τώρα στο 'Ελάτ. 'Απόπειρες να χρησιμοποιηθή το νερό της θάλασσας άπεδείχθησαν πολύ άκριβές. Μεγάλα άλιευτικά κατασκευάσθηκαν και είναι τώρα στο 'Ελάτ. 'Ενας πειραματικός κήπος στο 'Ελάτ, πάνω σε μια έκταση 30 δουνάμ, περιέχει δένδρα εκατό ειδών. Γεωργικοί σταθμοί άνεγείρονται τώρα στο 'Αρ 'Α-νέγκεβ.

Στην Κνέσσετ

'Η Κνέσσετ ένέκρινε στις 16 Μαΐου τη συμφωνία που έγινε ανάμεσα στην Κυβέρνηση και του 'Εβραϊκού Πρακτορείου για το διορισμό μιας μικτής έπιτροπής, άποτελουμένης από έννα μέλη, που θα συντονίση την κατάρτιση και την έκτέλεση σχεδίων για τη μετανάστευση, την άπορρόφηση των μεταναστών, την στέγαση, τον άποικισμό και την γεωργική άνάπτυξη.

Μια προεδρική άνακοίνωση

Οι υπηρεσίες του Προέδρου του Κράτους του 'Ισραήλ άνεκοίνωσαν στις 18 Μαΐου ότι οι πληροφορίες που δημοσιεύθηκαν σε πολλές έφημερίδες, ότι ο πρόεδρος Βάϊσμαν σκοπεύει να φύγη προσεχώς για το έξωτερικό, δεν είναι άπόλυτα άκριβείς. Είναι δυνατόν να κάνει ο πρόεδρος ένα ταξείδι στην Εύρωπη κατά το καλοκαίρι, για να ύποβληθή σε θεραπεία.

Το ταξείδι του κ. Σπρίντζακ

Ο κ. Γιόσεφ Σπρίντζακ, πρόεδρος της Κνέσσετ, έφυγε άεροπορικώς στις 8 Μαΐου για την 'Αργεντινή, για την «'Ενωμένη 'Εβραϊκή Δράση».

'Η νέα άποστολή του στρατηγού Ντόρι

Ο Ράβ 'Αλοφ (στρατηγός) Γιακόβ Ντόρι, άρχηγός του έπιτελείου, διορί-

σθηκε διευθυντής του έπιστημονικού τμήματος του Γραφείου του Πρωθυπουργού, και εκπρόσωπος του προέδρου της Κυβερνήσεως στο Συμβούλιο των 'Επιστημονικών 'Ερευνών και στην 'Επιστημονική 'Υπηρεσία του Στρατού. Θα αντιπροσωπεύη έπίσης τον Πρωθυπουργό και για τα ζητήματα σχετικά με τα Ισραηλιανά έπιστημονικά Ιδρύματα: 'Εβραϊκό Πανεπιστήμιο, 'Ινστιτούτο Βάϊτμαν και Τεχνικών Κολλέγιον της Χαΐφας.

Το 'Ισραήλ στο Ούνέσκο

Δεδομένου ότι ο κ. Σαζάρ, ύπουργός της Παιδείας, δεν μπόρεσε να πάη στη Φλωρεντία επί κεφαλής της 'Ισραηλιανής αντιπροσωπείας στη γενική συνέλευση της Ούνέσκο, που άρχισε στις 22 Μαΐου, η 'Ισραηλιανή αντιπροσωπεία έχει ως άρχηγό τον κ. Πίνχας Κόν και άποτελείται από τον κ. Σλόμο Γκεννσάρ, τον καθηγητή Ντούσκιν και τον καθηγητή Σαμπούρακ.

'Εργοστάσιο πλαστικών ύλών

'Ενα εργοστάσιο πλαστικών Ιδρύθηκε στο Μπρέι Μπράκ από καναδούς βιομηχάνους, που ένέδυσαν ένα εκατομμύριο δολάρια στην οικοδομή και στις έγκαταστάσεις.

'Η 'Αλιγιά του 'Ιράκ

Ο άραβικός ραδιοσταθμός της Βυπηττου άνήγγειλε ότι η μετανάστευση 80.000 έβραϊων του 'Ιράκ θα άρχιζε κατά το τέλος Μαΐου. 'Αλλοι 38.000 έβραίοι της Γεμένης έτοιμάζονται να φύγουν για το 'Ισραήλ. Τέλος, πολλοί 'Εβραίοι της Αίγυπτου φεύγουν καθημερινώς για το 'Ισραήλ, μέσω 'Ιταλίας.

'Η άνοικοδόμηση της 'Ιερουσαλήμ

Ο ύπουργός των Οικονομικών, κ. Καπλάν δήλωσε στις 15 Μαΐου ότι ο πληθυσμός της 'Ιερουσαλήμ κατά την περίοδο 'Απρίλιος 1949—Μάρτιος 1950 άνέβηκε από 80.000 σε 110.000 κατοίκους.

Κατά την ίδια περίοδο, 10.000 νέοι εργάτες άπορροφήθηκαν στη βιομηχανία, στη βιοτεχνία, στην άνοικοδόμηση και στα δημόσια έργα, και 200 νέες έπιχειρήσεις έλαφράς βιομηχανίας ιδρύθηκαν. Στη Ρομέμα, μια έκταση 430 δουνάμ προορίζεται για ένα βιομηχανικό κέντρο. Στο Μεκόρ Μπροούχ, ένα άλλο κέντρο έλαφράς βιομηχανίας χτιζεται τώρα.

Μεταξύ των νέων έπιχειρήσεων, ύπάρχουν 28 εργαστήρια έπιπλαστικής, 37 εργαστήρια ήλεκτρολογικά ή έπεξεργασίας μετάλλων και 43 ύφαντουργεία.

'Η κυβέρνηση ένέδυσσε 300.000 λίρες

στά έργα ύδρευσεως της Ιερουσαλήμ. Χάρης στα δάνεια της κυβερνήσεως, τὰ μέρη της οδού Μπέν Γιουντά που είχαν καταστραφεί απ' τους βομβαρδισμούς, έχουν ανοικοδομηθῆ, καὶ πολλὰ κτίρια που είχαν υποστῆ ζημιές ἐπισκευάσθηκαν. Τὸ Κιμπούτς Ραμάλ Ρασέλ ἀνοικοδομήθηκε.

Τὸ ὁδικὸ δίκτυο που ὀδηγεῖ στὴν Ιερουσαλήμ ἐπισκευάσθηκε.

2000 δωμάτια περίπου χτίσθηκαν σὲ κρατικά ἢ ἰδιωτικά σπίτια.

Τὸ 20 Ταμούζ

Ἐπειδὴ ἔγιναν πολλές διαμαρτυρίες, ὅτι ἡ μέρα τοῦ Χέρτσλ δὲν πρέπει νὰ γιορτασθῆ ὡς μέρα τοῦ Στρατοῦ, ἀποφασίσθηκε νὰ μὴ θεωρηθῆ πιά τὸ 20 Ταμούζ ὡς μέρα τοῦ Στρατοῦ.

Οἱ ἐξαγωγές

Ἀνακοινώθηκε ὅτι ἡ ἐφετεινὴ ἐξαγω-

γὴ ἐσπεριδοειδῶν, μὲ τὸ νὰ φθάσῃ στὰ 4.221.610 κιβώτια, πέρασε κατὰ 326.383 κιβώτια τὴν περυνή. Ἡ Ἀγγλία, ὁ κυριώτερος πελάτης τοῦ Ἰσραήλ στὰ ἐσπεριδοειδῆ, ἀγόρασε ἐφέτος 500.000 κιβώτια ὀλιγότερο ἀπὸ πέρου, ἀλλὰ τὸ Ἰσραήλ βρῆκε νέες ἀγορὰς στὴ Φιλανδία, στὸ Βέλγιο, στὴ Τσεχοσλοβακία, στὴ Γαλλία, στὴν Γιουγκοσλαβία, στὴν Αὐστρία καὶ στὶς Ἡνωμένες Πολιτείες.

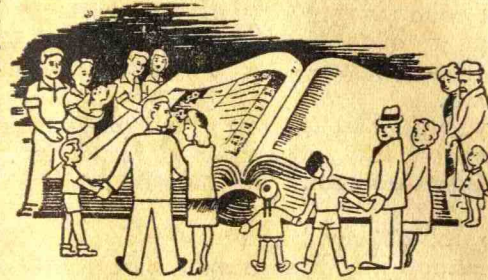
Τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐργασκευμάτων καὶ τὸ Ὑπουργεῖο τοῦ Ἐμπορίου μελέτῃ τὴν δημιουργία μιᾶς ἐταιρίας γιὰ τὴν ἐξαγωγή ἠρησκευτικῶν εἰδῶν.

Ὁ Γιάσα Χάϊφets

Ὁ διάσημος ἑβραῖος βιολιστῆς, Γιάσα Χάϊφets ἔφθασε στὶς 14 Μαΐου στὴ Λόντα μὲ τὴ γυναῖκα του. Ὁ Χάϊφets σκοπεύει νὰ μείνῃ στὸ Ἰσραήλ τέσσερες ἐβδομάδες, κατὰ τίς ὁποῖες θὰ παίξῃ μὲ τὴν Φιλαρμονικὴ Ὀρχήστρα τοῦ Ἰσραήλ.

Εἰδήσεις τοῦ Κέρεν Καγιέμετ

ΣΕΦΕΡ ΑΓΙΕΛΕΝΤ

■ Ὁ κ. Μέντελ Φίσαρ, πρόεδρος τοῦ Κέρεν Καγιέμετ τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν δήλωσε ὅτι κατὰ τὸ 5709 οἱ εἰσπράξεις τοῦ Ἐθνικοῦ Ἑβραϊκοῦ Κεφαλαίου στὶς Ἡνωμένες Πολιτείες ἔφθασαν τὰ 30.000.000 δολλάρια.

■ Ἐνας ἰσπανο-εβραῖος, πού βρέθηκε στὸ Ἰσραήλ

ἤδη ἀπὸ ἕξη μῆνες, παρουσιάσθηκε στὸ Κεντρικὸ Γραφεῖο τοῦ Κέρεν Καγιέμετ στὴν Ιερουσαλήμ, καὶ κατέβαλε τὸ πρῶτο μισθό, πού εἶχε κερδίσει στὸ Ἰσραήλ, σύμφωνα, ὅπως ἐξήγησε μὲ μιὰ ὑπόσχεση πού εἶχε δώσει στὸν ἑαυτό του, πρὶν μεταναστεύσει. Λίγο ἀργότερα ἔφερε στὸ Ἰσραήλ καὶ τὴν οἰκογένειά του. Ἡ γυναῖκα του ἐργάσθηκε μόνο ἓνα μῆνα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἐστειλε στὸ Κέρεν Καγιέμετ τὸν πρῶτο μοναδικὸ μισθό της.

■ Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς 25ης ἐπετείου γιὰ τὴν ἴδρυση τοῦ Ἑβραϊκοῦ Πανεπιστημίου, τὸ Κέρεν Καγιέμετ ἐξέδωσε ἓνα νέο γραμματόσημο σὲ δύο χρώματα. (Τὸ γραμματόσημο αὐτὸ πουλιέται στὰ γραφεῖα τοῦ Κέρεν Καγιέμετ. Περιάνδρου 3).

■ Γιὰ τὴν ἐγγραφή τῆς Τζόιντ στὴ Χρυσὴ Βίβλο, προσέφεραν ὡς σήμερα, οἱ ἐξῆς Κοινότητες:

	Δρχ.
1) Τρίκκαλα	455.000
2) Λάρισα	601.800
3) Χανιά	100.000
4) Βέρροια	185.000
5) Καρδίτσα	150.000
6) Ἰωάννινα	70.000
7) Δράμα	310.000
8) Ἀργίριον	60.000
9) Πάτραι	215.000
10) Διδυμότειχο	125.000
11) Ρόδος	200.000
12) Βόλος	500.060
13) Ἀθήναι πρῶτη δόσις	1.000.000
14) Καβάλα	100.000

■ Σιωνιστικὴ Ὀργάνωσις Νέων.

—Τὴν Κυριακὴ 30 Ἀπριλίου μίλησε στὴν ΟΡΤ ὁ κ. Ἐλιος Χασσίδ, μὲ θέμα «Ἡ λαθρομετανάστευσις καὶ ἡ τρομοκρατία». Τὴν διάλεξη παρακολούθησαν οἱ μαθητὲς τῆς Σχολῆς ΟΡΤ καὶ τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως.

—Τὴν Πρωτομα-

γιά ἔγινε ἐκδρομὴ στὴν Μαλακάσα μὲ ἀθροῦσα συμμετοχῆ μελῶν καὶ μὲ μεγάλη ἐπιτυχία. Ἡ ἐκδρομὴ διοργανώθηκε ἀπὸ μαθητὲς τῆς Σχολῆς ΟΡΤ.

—Τὴν Κυριακὴ 14 Μαΐου ἔγινε στὸ Παιδικὸ Κέντρο κινηματογραφικὴ παράσταση γιὰ τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως, τοὺς μαθητὲς τῆς Σχολῆς ΟΡΤ, τοὺς προσκόπους καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Κέντρου.

— Προετοιμάζεται πυρετῶδως ἡ ἐτησία ἐορτὴ τῆς Ὀργανώσεως, 20ῆ Ταμούζ, ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ Θεοδώρου Χέρτσλ

καὶ τοῦ Χαΐμ Νάχμαν Μπιάλικ Ἡ 20ῆ Ταμούζ συμπύπτει ἐφέτος μὲ τὴν 3ην Ἰουλίου.

—Ἡ Βιβλιοθήκη μας πλουτίσθηκε μὲ 350 καινούργια βιβλία καὶ ἀρχισ τὴν λειτουργία της. Διαθέτει βιβλία Ἀγγλικὰ, Γαλλικὰ, Ἑλληνικὰ, Ἰσπανικὰ καὶ Ἑβραϊκὰ. Εἶναι ἡ πλουσιώτερη βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος σὲ βιβλία Ἑβραϊκοῦ καὶ Σιωνιστικοῦ περιεχομένου.

—Δόγη τῶν σχολικῶν διαγωνισμῶν ἡ δράση τῆς Ὀργανώσεως θὰ διακοπῆ ἀπὸ τῆς 25ης Μαΐου ἕως τὴν 1ην Ἰουλίου. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τὰ γραφεῖα τῆς Ὀργανώσεως θὰ παραμείνουν κλειστά. Μετὰ τὸ τέλος τῶν διαγωνισμῶν, ἡ δράση τῆς Ὀργανώσεως θὰ ἐπαναληφθῆ καὶ θὰ εἶναι πλουσιώτερη ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ.

Κοινωνικὰ

Ὁ κ. Ἰσαὰκ Ἰερεμίας καὶ ἡ δις Ματῶ Σαλάριο ἔδωσαν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεση γάμου.

ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Της Διασποράς. Τρεις έβραϊοι—και οί τρεις Κοέν—διεκδικούν τὰ πρωτεία τῆς δημοτικότητας. Λέει ὁ πρῶτος :

—'Εγὼ εἶμαι τόσο γνωστός πού εἶναι ἀρκετό νά μοῦ στείλῃ κα-
νεῖς ἕνα γράμμα μέ τή σύσταση: Κοέν, Λονδίνο, γιά νά τὸ λάβω.

—Αὐτό δὲν εἶναι τίποτα—λέει ὁ δεύτερος—'Εμένα φθάνει νά
βάλῃς Κοέν, Ἀγγλία.

—Μικροπράγματα—λέει ὁ τρίτος—προχθὲς περπατοῦσα στό Πι-
καντίλλι, ὅταν πέρασε ὁ Μονγκόμερη μέ τὸ ἀμάξι του.

—Γειά σου Κοέν—μοῦ φώναξε—πού πᾶς ;

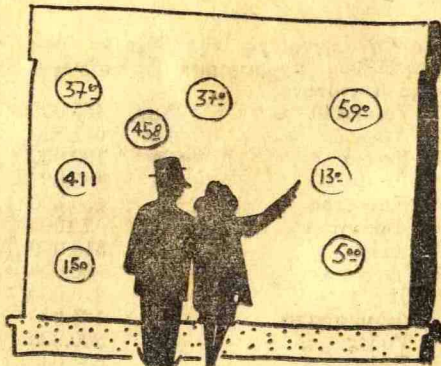
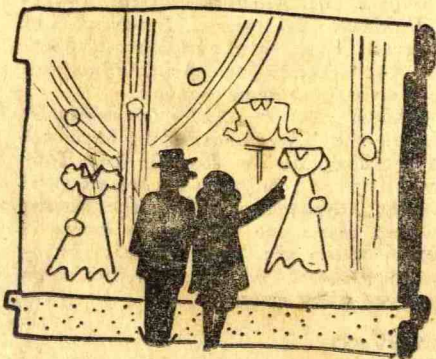
—Χαζεύω

—'Ελα μαζί μου στ' ἀνάκτορα !

Πᾶμε στ' ἀνάκτορα καὶ ἀφοῦ μῆκαμε στήν αἴθουσα τῶν ἀκροά-
σεων, ἀκούω τὸ βασιλιά νά λέει στόν ὑπασπιστή του :—ποιὸς εἶναι αὐ-
τός, κοντὰ στόν Κοέν ;

«Μαζύ σου δὲν παίζουμε, εἶσαι μικρός !»
«'Εγὼ μικρός ; Εἶμαι ἕξη μῆνες μεγαλύτερος'ἀπ' τὸ Κράτος.»

Τί βλέπει αὐτή καὶ τί βλέπει αὐτός.

ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

'Η πατάτα : «Σαλόμ, κυρία, μέ
θυμᾶσαι ἀκόμα ;»

'Απὸ τὸν οἰκονομικὸ ἀγῶνα τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ Γιακὼβ περνάει στιγ-
μὲς ἀγωνίας στήν κλινική, ὅπου ἡ γυναῖκα του πρόκειται νά γεννήσῃ.
'Επὶ τέλους ἔρχεται μιὰ νοσοκόμα.

—Συγχαρητήρια, ἡ γυναῖκα σας γέννησε τρίδυμα.

Ὁ Γιακὼβ ζητάει νά τὰ δῆ, κι' ὅταν τοῦ δείχνουν ἕνα μωρό, ρω-
τάει ἀνήσυχος :

Ποῦ εἶναι τὰ ἄλλα δύο ;

—Τὰ ἄλλα δύο ; 'Εξαγωγή ! Θά ἐξαχθοῦν στό ἐξωτερικό. Πρέπει
νά ἐξοικονομήσουμε συνάλλαγμα.

ΜΩΡΙΣ Α. ΙΣΣΑΧΑΡ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Κολοκοτρώνη 25 Τηλ. 34-332

Διευθυντής - Ὑπεύθυνος :

ΕΡΡΙΚΟΣ Κ. ΦΟΡΤΗΣ Κατοικία : Πατησίων
160 β - Ἀθήναι.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου :

ΒΙΚΤΩΡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Κατοικία : Προύσ-
σης 21 - Περιστερί.

ΤΥΠΟΙΣ : Π. Α. ΔΙΑΛΛΗΣΜΑ

“ ΑΤΛΑΝΤΙΣ „

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

Έπισημώς άνεγνωρισμένον

Τό Μοναδικόν Ίσραηλιτικόν
Ταξιδιωτικόν Γραφείον έν Έλλάδι
Διευθυντής Ίδιωκτής ΒΙΤΑΛ ΚΟΕΝ
Διά τά εισιτήριά σας Άτμοπλοϊκώς και
Άεροπορικώς Έξωτερικώς και Έσωτε-
ρικού ός Συνιστούμεν νά προτιμήσητε
τό έν λόγω Πρακτορείον

Έκδίδονται εισιτήρια μετά τών Έταιριών
Τ.Α.Ε. και ΕΛΛ.Α.Σ. με την έπισημον τι-
μήν και ΑΜΕΣΟΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΥΤΗΤΑ.
Έξαιρετικά εύκολία διά τους Μετανά-
στας και Έπισκέπτας διά τό ΊΣΡΑΗΛ.
Συμβουλευθείτε μας διά πά-
σαν ταξιδιωτικήν ύπόθεσιν

“ ΑΤΛΑΝΤΙΣ „

Γλάστωνος 2 - Τηλ. 30.179

“ ΑΤΘΙΣ „

ΜΟΔΑ - ΤΕΧΝΗ

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ 30 - ΤΗΛ. 34-462

Κομμιλιά - Πλισέδες - Κοσμήμα-
τα - Γιακαδάκια - Ζαμπτό - Κεντή-
ματα - Άξονοι - Ζώναι - Άγγρά-
φες - Νεββούε κ.λ.π.

Έτοιμα και επί παραγγελία

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ

Συνεχώς

Νέα και Μοντέρνα Σχέδια

Α.Ε.Ε.Α. ΣΑΠΟΡΤΑ

ΝΑΥΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

Όίκος ίδρυθείς έν έτει 1890

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: Μέγ. Γιαννου-
λάτου - Τ. Θ. 21 - Τηλ. 45.383
ΥΠΟΚ)ΜΑ ΕΝ ΘΕΣ)ΝΙΚΗ: Κομνη-
νών 12 - Τ. Θ. 82 - Τηλ. 32-23

Πράκτορες τών:

Kedem Palestine Line Ltd., Haifa.
Zim Palestine Navigation Co. Ltd., Haifa
Israel Shipowners Pool Ltd., Haifa.
Israel America Line Ltd., Haifa.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΔΑΥΙΔ Β. ΑΜΑΡΙΛΙΟ

ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

ΕΠΗΡΑΣ - ΘΑΛΑΣΣΗΣ

ΚΑΙ ΑΕΡΟΣ (ΤΑΕ ΕΛΛ.Α.Σ)

Δι' όλην την Έλλάδα
και διά τό Έξωτερικόν

ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΜΟΙ

ΠΑΡΑΛΑΒΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

.ΚΗΡΥΞ'

BRAATHENS S.A.F.E

ΝΟΡΒΗΓΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΕΤΡΑΚΙΝΗΤΗΡΙΩΝ 44 ΘΕΣΩΝ SKYMASTER

Έκάστην Κυριακήν ώραν 12.30

Δι' ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝ (Σίδνεϋ) και διά Κάϊρον, Άβέδαν, Καράτσι,
Βομβάην, Καλκούταν, Μπανγκόκ, Χόγκ - Κόγκ.

Έκάστην Δευτέραν ώραν 11.30

Δι' ΕΥΡΩΠΗΝ (Ρώμην, Γενεύην, Άμστερδαμ, Όσλο, Παρίσι,
Λονδίνον, Στοκχόλμην).

Εισιτήρια και πληροφορία εις τούς Γενικούς Πράκτορας

ΑΛΛΑΛΟΥΦ & ΣΙΑ

ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 33 - ΤΗΛ. 27-784